לתיירות ולרכב
גליון מס. 168
י"ב כסלו תשמ"ט, 21.11.88
מעריב
האיש ששווה מיליארד
ברזיל. מלכי הג'ונגל
פולין. בחזרה לראדום

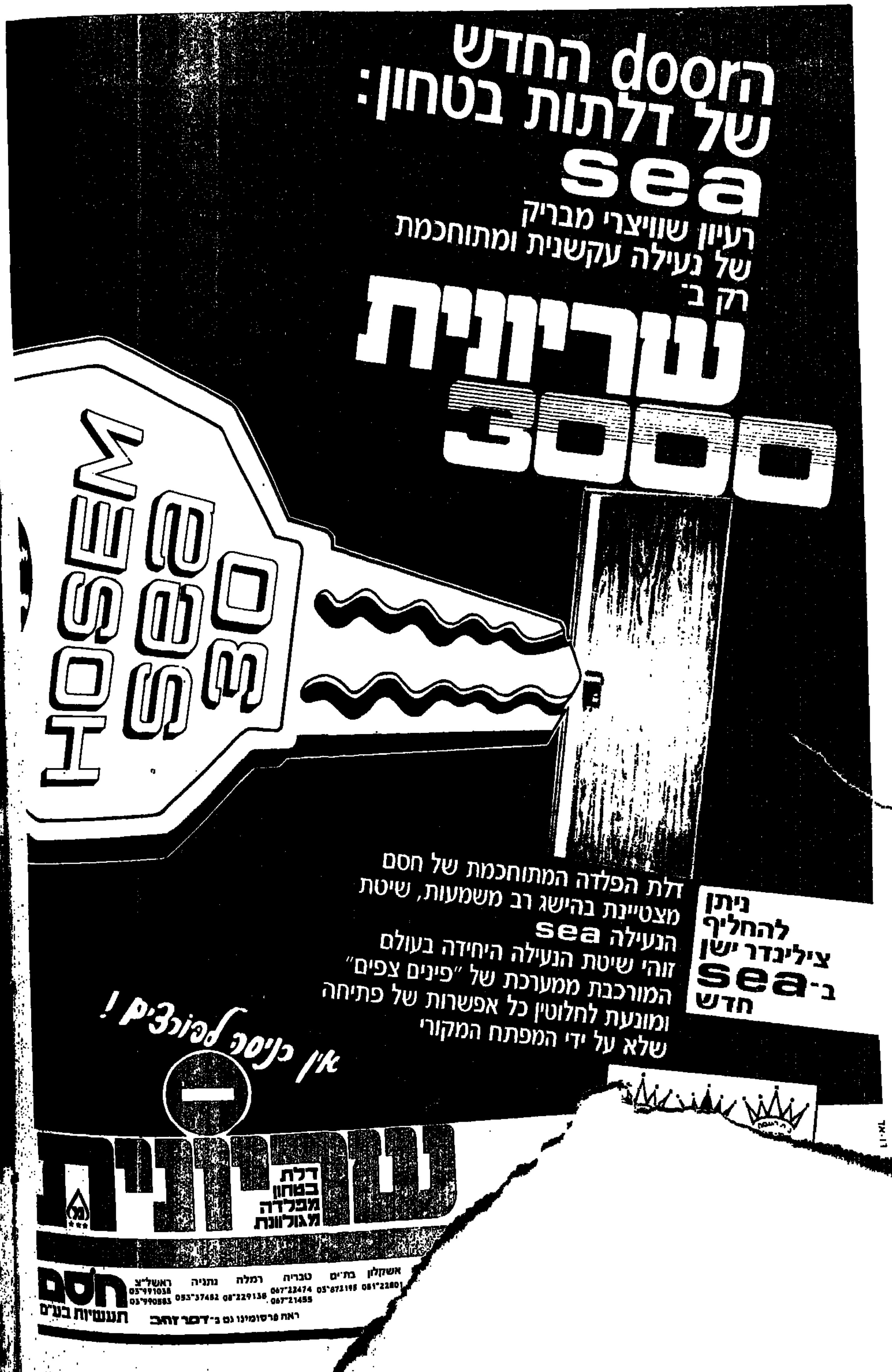
הדoom החדש
של דלתות בטחון:
sea
רעיון שוויצרי מבריק
של נעילה עקשנית ומתוחכמת
רק ב׳
שריונית
3000
HOSEM
sea
30
דלת הפלדה המתוחכמת של חסם
מצטיינת בהישג רב משמעות, שיטת
הנעילה sea
זוהי שיטת הנעילה היחידה בעולם
המורכבת ממערכת של "פינים צפים"
ומונעת לחלוטין כל אפשרות של פתיחה
שלא על ידי המפתח המקורי
ניתן
להחליף
צילינדר ישן
ב-sea
חדש
אין כניסה לפורצים!
שריונית
דלת
בטחון
מפלדה
מגולוונת
חסם
תעשיות בע"מ
אשקלון בת"ים טבריה רמלה נתניה ראשל"צ
ראה פרסומינו גם ב-דבר זהב

...וזה רק קצה הקרחון.

דרום אפריקה

לגעת בגוש ענק של זהב טהור נוצץ שזה עתה הוצא מבטן האדמה... להתרגש מאלפי יהלומים מרצדים שזה עתה לוטשו... וזה רק קצה הקרחון.

דרום אפריקה. "גן עדן" לקניות. אפשר ליהנות בה "ממציאות" בלתי רגילות. אופנה, מתנות, כל שניתן להעלות על הדעת והכל במחירים נמוכים להפליא.

למשל, מלון מפואר עולה רק $42 ללילה, השכרת מכונית ברמת "סאלון" 5 מושבים עולה רק $23 ליום-כולל ביטוח וללא הגבלת קילומטרים וארוחה לאניני טעם, כולל יין, עולה סכום מגוחך של כ-$16 בלבד.

שער החליפין הנוח בין הראנד לדולר נותן לך הזדמנות פז לגלות את "המציאות" הממתינות לך עכשיו בדרום אפריקה.

דרום אפריקה. עכשיו כדאי יותר מתמיד.

טל. 257950, 257367

דרום אפריקה-רעיון לא יקר.

פלאזה טבריה

חורף עם סגנון

מבצע!

5 כוכבים ב-5 תשלומים של 17 ש"ח

כשאתם יוצאים לחופשת החורף, אתם רוצים את הטוב והמהנה ביותר. לנו **בפלאזה-טבריה** זה ברור. חופשת חורף **בפלאזה-טבריה** מבטיחה לכם את השילוב היפה של סגנון, רומנטיקה ופעילויות מהנות במלון. **בפלאזה-טבריה** חדרים מפוארים, מסעדות בטוב טעם, שרות מכל הלב ואפשרויות בילוי וטיול באתרי הנופש של האזור במחירים מוזלים.

עכשיו אתם יכולים לאפשר לעצמכם חופשת חורף שלא תשכחו, ובתנאים מיוחדים. אל תחמיצו.

צלצלו עכשיו 06/792233

* המחיר לאדם בחדר זוגי, לינה וארוחת בוקר, כולל כל המסים (ליחיד – תוספת)
* התשלומים באמצעות "ויזה" ו"ישראכרט", צמודים לשער הדולר
* למתארחים ליום ו' בלבד – תשלומים של 21 ש"ח
* תוקף המבצע עד 31.12.88

פלאזה טבריה – הכוכב החמישי עושה את ההבדל

ה ג י ע מ כ ת ב

6 **טיפים** מאלדיר באהבה
8 **טיפוס** כליבו דידי בנטוב
10 **עסקים** איש ששווה מיליארד
12 **שליחות** צופים. קראון הידידות
14 **חיי שעה** ידע 2000. טריוויה.
16 **בתרמיל ובלעדיו** הג'ונגלים של ברזיל
18 **נוסטלגיה** בחורה לדארום
20 **גלגלחו"ל** רכב. רוני מנדלבאום.
24 **תשבץ** מדורו של אהרון כהן
26 **לפני 40 שנה** מבצע לוט

בשער
כבר היום, כשעוד לא מלאו לה 15, נראית לימור ברמן מכרמיאל "כמו גדולה". תארו לעצמכם מה יהיה בעוד כמה שנים.
צילום: עופר קרני.

גליון מס. 168
י"ב כסלו תשמ"ט, 21.11.1988

עורכים:
תהילה עופר, משה לרר

עורך גראפי: שפי דגן

טלפון המערכת:
(03) 439-242 ,439-268

מודעות:
גילה שניידר, סימה בללי
טלפון: (03) 439-474

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

גלגל לעניין מעריב

נער יהודי ושמו הרשל

■ במאמר בשם זה, שראה אור ב"גבר לעניין" ב־7 בנובמבר, לרגל מלאת 50 שנה ל"ליל הבדולח", מספר המחבר יוסף פרנקל על ההתנקשות בפאריס ב־7 בנובמבר 1938 ומתאר בנאמנות את גורלו של הרשל גרינשפאן עד למותו הטראגי, שלא נודעו עליו פרטים. מניח אני שכל הפרטים המובאים במאמר זה מיומנים, מה גם שהמחבר הכיר את אחייניותיו של הרשל, ביקר בבית הוריהן ועיין בקטעי עתונות מן הימים ההם.

על רקע זה פלא הוא, שלא נאמר, ואפילו ברמז, מה היתה הסיבה, שהצעיר החליט, דווקא ב־7 בנובמבר לירות במזכיר כלשהו בשגרירות גרמניה בפאריס. למה דווקא נובמבר 38', שהרי הנאצים היו בשלטון מאז ראשית 1933, והזוועות החלו כבר בימים הראשונים של שלטונם.

ואולי לא ידע המחבר ש־29 באוקטובר 1938 היה יום מר ונמהר ליהודי פולין, שגרו ברחבי הרייך השלישי, בגרמניה ובאוסטריה. ביום הזה פקע תוקף דרכוניהם, מעט ההגנה שהשגרירים הפולנים עוד העניקו להם. השלטונות הנאצים ידעו, כמובן, על ההתפתחות הזאת ועל כן ארגנו "אקציה" נגד כל אזרחי פולין שנמצאו ברייך. בפעולה מהירה, באישון לילה, או בשעות הבוקר המוקדמות, נתפסו כל 35.000 יהודי פולין, רוכזו במשרדי המשטרה, הובלו אל תחנות הרכבת והוסעו אל הגבול הפולני. הרבה מהם נתקעו בגבול, כי גם הפולנים לא רצו לקבלם. לחלק קטן – וכותב מכתב זה ביניהם – הותר להיכנס, ואחרי זמן באו הארגונים היהודים לעזרתם והסיעו אותם למקומות שונים.

והעיקר: הורי הרשל גרינשפאן, שהיו אז ביער האנובר, עד כמה שאני זוכר, היו גם הם בין המגורשים.

למשמע אירועים אלה החליט הצעיר להגיב, לפעול ולהפגין.

נתניה אברהם טוביאס

תודה בשם "ניצן"

■ תודה על הפרסום לערב של יוסי בנאי בשפיים שתמורתו הועברה לאגודת "ניצן" ("גבר לעניין" 167, מה־14.11).

את הערב אירגנה הגב' בלהה הוכמן, חברת מועצת עירית הרצליה ויו"ר אגודת "ניצן" בעיר.

איזהו רשיון בינלאומי מוכר

■ למכתבו של אמנון שולמן בנושא רשיון נהיגה בי"ל: רשיון הנהיגה הממוזער (בפלסטיק עם תמונה) הינו רשיון נהיגה ישראלי לאומי. במספר מדינות מכירים ברשיון זה, בהן רוב מדינות ארה"ב. אך קנדה, לדוגמה, אינה מכירה ברשיון זה.

ההכרה היא לנהיגה ברכב פרטי, לא ברכב שכור. לנהיגה ברכב שכור יש להצטייד ברשיון נהיגה בינלאומי וברשיון ישראלי בתוקף (לאו־דווקא הרשיון הממוזער). חברת אוויס, לדוגמה, אף מדגישה בפרסומיה כי על הנהג להחזיק ברשיון נהיגה בינלאומי תקף לצורך נהיגה בחו"ל.

אלו הן התקנות. חברות רבות, או סניפים רבים בעולם, מכבדים את הרשיון הממוזער, אך אתה נתון לחסדיהם. כמו־כן, יתכן שבסניף מסויים של חברה להשכרת רכב, או סטר תנועה, לא יכירו גם את רשיון הנהיגה הבינלאומי, גם זה קורה לפעמים. הפתרון לבעיה: פניה למשרד הרישוי המקומי, או למועדון המכוניות המקומי, כי רוב המדינות חתומות על האמנה בדבר רשיונות נהיגה בינלאומיים, אשר נחתמה באו"ם. אך אם נתקלים בבעיה עם הרשיון הישראלי הממוזער, גם משרד הרישוי המקומי לא יוכל לעזור. והכל בגלל חסכון של 4 ש"ח, מחיר רשיון הנהיגה הבינלאומי.

תל־אביב גדעון נח
מנכ"ל מ.מ.ס.י.

בשם דיירים זועמים

■ בשמי ובשם דיירים רבים ברחוב דהדאו בצפון ת"א (כבר מילאנו, קולנוע צפון) הנני מוחה על מצוקת החנייה ברחובנו.

העיריה אינה משכילה לאכוף חוקיה על מפירי חוק החנייה: חברה להשכרת רכב משתלטת על הרחוב, באי הקולנוע, הפאב והמסעדות סותמים אותנו מן העבר השני, מאחור מגיח האודיטוריום החדש ברחוב ברנדייס, ולנו מה נותר אדוני ראש העיר ?

ת"א ש.ח., בשם דיירים ברחוב דהדאו

אוטובוס הרמוניקה

■ פעם היה בתל־אביב (כמו בלונדון) אוטובוס שתי קומות. אם זכרוני אינו מטעה אותי – נסעו בו בקו תל־אביב־פתח־תקווה. באה הפצצת אוויר של האיטלקים בתחנה המרכזית – וחסל סדר אוטובוס שתי קומות.

היום, במקום שתי קומות, פנטהאוז, יש לנו אוטובוס קומת קרקע, כפול. ארוך ומתקפל כמו הרמוניקה. אני לא יודע איך נהגי "דן" מסתדרים עם הלוקס הארוך הזה ברחובות הצרים והעקלקלים של תל־אביב. לדעתי צריך להעניק להם צל"ש. אף אחד לא מפרגן להם, ולכן הם גם לא עושים חשבון לאף אחד. מגיעים לתחנה – עוצרים באמצע הכביש, מורידים ומעלים נוסעים. אלה שנתקעים מאחור צופרים. שיצפרו.

תל־אביב מ.לוי

סין – הכי IN

■ עכשיו, הכי IN זה לבקר בסין. לך ביקרת עדיין? או אפשר להזמין לליל שבת חברים שיספרו איך היה הביקור בסין, גם זה אין. אין חברים כאלה? לכל הפחות תוכלו להציג גלויה מסין, גם זה אין. האורחים יעבירו מדי ליד ויתפעלו: "איזה יופי". לפני ימים אחרים קיבלנו גלויה כזאת (ר' תצלום), מחברים שנסעו לסין לברוק אפשרויות תיור, אתי ואוריאל ישיב. הפתעה אמיתית בתיבת הדואר, רק שבועיים בדרך, ישר מסין לישראל. נוף מקסים של

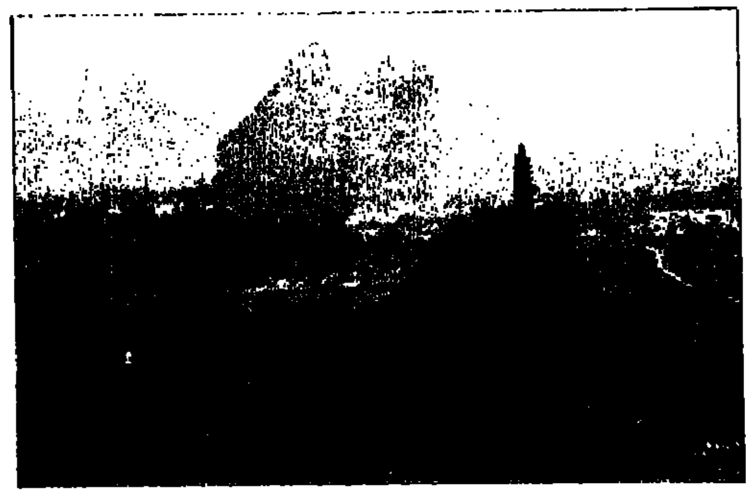

גבעת הפגודה, עם כול אחד של נוף ושני סבו נראה בניין הדומה לקלוסאום ברומא. אנחנו מראים את הגלויה לחברים ואז אומרים שיפרה וצבי נגאל "אה, כן, זה כתבל גואילין". מתברר שגם הם כבר ביקרו בסין וגם הם שלחו גלויות, אבל אנחנו ועוד מספר חברים לא קיבלנו את הגלויות. הערכת חלק מהמסובים: "אולי הדוור או ילדי השכנים חשקו בחירוש האחרון, בולים מסין". ומייד, כולם מבקשים לשמוע על סין. מה ששומעים מעלה מייד את הרמה של אורנאליך־הטיולים שלנו. כן, באילת כבר היינו.

תהילה עופר

שוטר עברי נרצח ביפו

■ ברמלה זבין, סוכנת נסיעות ידועה בתל־אביב, נדהמה כאשר ראו בטלוויזיה עמוד ראשון של עתון ארץ־ישראלי, מן ה־10 בנובמבר 1938, למחרת ליל הבדולח. במרכז העמוד היתה כותרת שברמלה לא ראתה מעולם – הידיעה על רצח אביה, השוטר משה ארקין, על־ידי כנופיה ערבית ביפו.

משה ארקין

על השוטר ארקין, בחייו ובמותו, פורסמו כתבות רבות שתיארו את מעורבותו בקהילה ואת אומץ לבו. בן למשפחה ממייסדי המושבה עקרון, כמה דורות בארץ־ישראל, כשנרצח היה ארקין בן 31 והשאיר אחריו אשה וארבעה ילדים קטנים, בהם השחקן גיטי ארקין. זה 50 שנה עולה המשפחה על קברו ביום הסנה, לפי התאריך העברי, כ"א בחשון. ורק השנה שמו לב לכך שלפי התאריך הארחי הוא נפל על משמרתו באותו יום עגום בתולדות העם היהודי.

אנו שמחים שלעיתים די קרובות אנחנו הבחירה הראשונה שלך.

כישראלי, טבעי שתחשוב קודם כל על חברת התעופה הלאומית בעת תכנון נסיעתך. אם כן, מדוע אנשי עסקים ישראלים כה רבים טסים לעיתים כה קרובות עם לופטהנזה? סיבה אחת ללא ספק היא רשת היעדים הבינלאומית של לופטהנזה. אין נתיבי אויר רבים המציעים מספר כה גדול של יעדים ברחבי העולם: 82 באירופה ו־17 בצפון אמריקה. ודאי גם האמינות והשרות שלנו שהפכו לאגדה משחקים תפקיד חשוב בהחלטה לטוס לופטהנזה. אנו מצפים בשמחה לקבל את פניך במטוס שלנו אפילו אם אנחנו "רק" הבחירה השניה שלך. מפני שהחברה הלאומית ולופטהנזה הם עמיתים טובים המשתפים פעולה.

Lufthansa

המלך מת – המעיל חי

■ טוני אלאמו, מעצב אופנה מצליח בארה"ב. פירסומו בא מהז'קטים הססגוניים שעיצב בזמנו לאלביס פרסלי, אותם מעילים מבד ג'ינס משובח מעוטרים בציורי־יד ובנוצצים למיניהם.

לא צריך לנסוע לארה"ב. את המעילים הללו אפשר לרכוש כאן, ב"דופיה ויטה" (החיים הכפולים) אצל עליזה זאנה, אשתו הבוטיקאית של כדורגלן הפועל ת"א יוסי זאנה.

אדם, שהוא גם זמר וגם חבר של השניים, ראה את מעיליו של אלביס ונדלק. אדם החליט שמה שהיה טוב למלך אלביס הראשון – טוב גם להופעותיו שלו.

אלונה קיש

מימין: אדם, יוסי ועליזה זאנה, ולחבורה הצטרף גם שוער נבחרת הכדורגל ובית"ר ירושלים בוני גינצבורג. כולם בימיי אלביס.

כולנו "כנסת ישראל"

■ יהואש צידון ויצחק ארצי לא יישבו בכנסת אחת. צידון נכנס לכנסת, ברשימת צומת. ארצי מפסיק להיות חבר כנסת, כי לא הוצב במקום ריאלי ברשימת שינוי. אבל שניהם זוכרים כי כבר ישבו יחד בכנסת ישראל, אוניית מעפילים בה היה יהואש אלחוטן

יהואש צידון

בשם מחתרת מתי ואילו ארצי היה מראשי המעפילים. ארצי וצידון, שעכשיו כינויו ציאטו, רחוקים עכשיו זה מזה בדרעות הפוליטיות, מה שלא מנע מהח"כ היוצא לשגר ברכה לח"כ הנכנס ולהזכיר לו כי הבחירות התקיימו השנה ב־2 בנובמבר, בדיוק באותו תאריך שבו הפליגה "כנסת ישראל" מנמל יוגוסלווי בשם באקאר, לפני 42 שנה.

יצחק ארצי

תהילה עופר

החלוצות הגבוהים

■ יוסף שאלתיאל, איש עין הוד, מאמני הויטראז'ים הנודעים בישראל, הוא היחיד בארץ שקיבל דוקטוראט על סמך עבודות

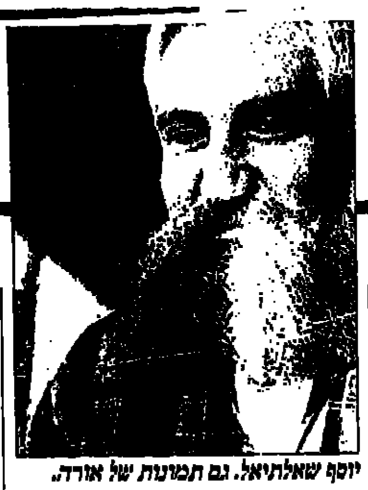

יוסף שאלתיאל. גם תמונות של אורה.

ויטראז' עצמיות שביצע ואשר לוו בתיזה כתובה.

כל זה החל לפני כארבע שנים בפאריס. עבודות הדוקטוראט שלו הוצגו בתערוכות יוקרתיות בעולם. בימים אלה שוב עושה לו פאריס כבוד. באחרונה הוזמן יוסף לעיר האורות, שם קיבל מהעירייה סטודיו ב"סיטה" – מרכז האמנים שבחסות עיריית פאריס – שם עליו להשלים פרוייקט של שבעה ויטראז'ים תלת־מימדיים שכל אחד מהם משתרע על שטח של 6 מטרים רבועים (3 מ' גובה, 2 מ' רוחב). בנוסף – הוא גם מרצה אורח בנושא אמנות הויטראז'ים ב"בוזארט" – ביה"ס הגבוה לאמנות בפאריז.

עתה נפתחה גם תערוכה שלו בסיטה, בה מוצג חלק מעבודותיו האחרונות. שניים מהויטראז'ים הבולטים שלו הם "המלאך הכחול" ו"אליהו עולה ברכב אש השמימה".

עבודות של אשתו, הציירת אורה שאלתיאל, הכוללות הדפסים על נייר יצירתי (אותו היא מייצרת בעצמה מצמחים ונייר משוחזר) שולבו אף הן באותה תערוכה.

דוד זוהר

הנערה עם האקדח

■ לפני מספר שבועות ביקשו יוצאי שתי חברות נוער מיוצאי תורכיה, כי נפרסם את כוונתם להיפגש. הלכתי לפגישתם, שאורגנה על־ידי קרת ושמואל טוביה מקיבוץ העוגן, דוד אסא מפתח־תקוה ויצחק לוי, חבר מועצת עיריית חדרה.

ראיתי נשיקות ופגישות נרגשות. שמעתי שירים נוסטלגיים, צחקתי על חידון שבתן מה זוכרים מילדותם בתורכיה, בתנתי אלבומים מצהיבים והאזנתי לסיפורי זכרונות. לדוגמה, זה של זיוה ארבל ששמה היה במלחמת השחרור זיוה הלוי, היתה קצינת קשר קרבית בפלמ"ח ונודעה כ"נערה עם האקדח" שתמונתה מקשטת אלבומים וכנשוא השיר "ראיתיך עם כר", אותו חיבר אברהם חלפי למראה תצלום שלה ב"במחנה".

ויוה זכרה איך שימשה מתורגמנית להנרייטה סולד, במיון נוער עולה שבא

דוד ימים חבר. זיוה ארבל עם שמואל.

מתורכיה ואיך החבר'ה מההכשרה המגוייסת סחבו ב"ליל הגשרים" את חומר הנפץ לפיצוץ גשר בנות יעקב. טוביה אמר: "יש לנו אוצר גדול, היינו שותפים להקמת מדינת ישראל ומדינה לא מקימים כל יום".

תהילה עופר

מאלז'יר באהבה

■ הגבר שבתמונה, מוחמד האדי, אלג'יראי כבן שלושים, הוא אחד משמונת נגניה של הזמרת המרוקאית האקזוטית סאפו, שתגיע לארץ לשני קונצרטים.

מוחמד האדי

מוחמד, מוסלמי אדוק, מופיע על הבמה כמו בחיי היומיום שלו, עם תרבוש, גאלאביה, אבזמי נחושת ועור מתאימים. הוא נגן מנדולינה, עוד, סיטאר, אורגאן, ואולי עוד כמה כלים והוא משתלב יפה במוסיקה המזרחית, כמו גם המתקרמת המאפיינת את הופעתה של סאפו.

אחוות עמים למען בטיחות בדרכים. בבקה אל־גרביה הונחה אבן הפינה למרכז הדרכה למניעת תאונות בדרכים. מימין לשמאל: השופט דב לוין, יו"ר המועצה הלאומית למניעת תאונות ועמנואל שנקר, ראש המינהל לבטיחות בדרכים, "סגרו את העיסקה" עם ראש המועצה של בקה, סמיח דרוויש.

סאפו. בסוף שבוע זה בת"א ובירושלים.

אחרי שפרצה את מחסום הקול, לא נרתעה סאפו לגלות את מוצאה היהודי. היא כל כך סוחפת, עד שהדביקה בהתלהבותה גם את מוחמד האדי, שלא חשש להתלוות אליה בסיורה בישראל.

אלונה קיש

עניין של חיים

חברת הדלק "פז" בודקת את הכולסטרול שלכם. הכנסו לאחת מ־30 התחנות הגדולות בארץ, בין 9.30 ל־1.30 בצהריים, אין צורך לצום. כל נהג יקבל, חינם אין כסף, חוברת והסבר למה זה טוב. בצילום: צבי דהב, מנהל "פז" תל־אביב והמרכז, מוסר את דף התשובה למלכת היופי ימית צור – במקרה או לא – הנהגת הראשונה שהשתתפה במבצע.

ביבי קליף חוזר

■ הבחור בעל פני התינוק, שעשה משהו למוסיקה בשנות השישים והשבעים, חוזר אלינו. אם אתם בסביבות רחוב שינקין בתל־אביב, הציצו פנימה ל"אוזן השלישית" ושם, על המדפים, תמצאו שתי קלטות וידיאו ובהן שניים מן הסרטים היותר פופולאריים של קליף: "חופשת קיץ" ו"הצעירים". התקופה שלו עם "הצלליות" היתה אחת היפות בעולם הזמר. שיריו, ביניהם "בובה חיה", "הצעירים" ואחרים, הזניקו אותו מיד לראש מצעד הפזמונים, לא רק בבריטניה – אלא בעולם כולו.

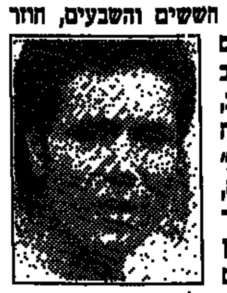

קליף ריצ'ארד

למי ששכח ולמי שקליף עוד לא אומר לו שום דבר – כדאי לצפות בשתי הקלטות (למכירה או להשכרה) ולו רק כדי לטעום מן המתוק המתוק ההוא, כמו סוכריה על מקל.

איקי שובל

גם עתון וגם חולצה

■ אומבודסמנים בעתונות העולם יש כ־50, רובם בארה"ב ובקנדה. ביבשת אירופה ידוע לנו על ארבעה: שניים בשווריה, אחד באנגליה ואחד בספרד; במזרח־הרחוק – שניים (ביפאן ובפיליפינים) ובמזרח־התיכון רק אחד: גבריאל שטרסמן מ"מעריב".

גבריאל שטרסמן

החבורה האכסלוסיבית הזאת מקיימת קשר הדוק ולא מכבר נפגשו רבים מחבריה בכנס משלהם (ONO) בבוסטון. בימים רגילים נוהגים החברים במועדון להחליף אינפורמציה ושולחים איש לרעהו את טורי האומבודסמן שהם מפרסמים בעתוניהם. בעניין הזה יש לגבריאל שטרסמן בעייה: שלא כמרבית חבריו – הוא צריך לתרגם את מאמריו לאנגלית.

אך לא רק טורי עתונים מגיעים במעטפות המתקבלות אצל שולחנם של האומבודסמנים. באחרונה נחתה מעטפה שכזאת על שולחנו של שטרסמן. השולח היה ג'ו גרים, האומבודסמן והעוזר לעורך הראשי בעתון DETROIT FREE PRESS.

מן המעטפה יצאו שני מאמרי אומבודסמן, מוסף הספורט של העתון ו...חולצה כתרה של ה"פיסטונס" מדטרויט, קבוצת הכדורסל המשחקת בליגת ה־N.B.A.

"גבי עקוב אחרי הפיסטונס", מוסיף ג'ו גרים בפתק שצורף לחולצה.

מ.ל.

מלון קטן – גדול יהיה

■ "HOSPITALITY ISRAEL" – זהו שמה של רשת מלונות חדשה שהוקמה והמאגדת 10 מלונות קיימים מנהריה עד אילת.

בני זוהר, מנהל מלון "כרמליה" בחיפה, החבר ברשת, הסביר כי בעלי המלונות, בדירוג של שניים עד שלושה כוכבים, החליטו להתאגד במטרה להתייצב מול משרד התיירות כגוף ולזכות בתנאים מועדפים. כבודדים – כך הבינו – אין להם סיכוי רב מול הביורוקראטיה. עם זה – נשמרה הבעלות על כל מלון לבעלים הקיימים.

כחודשים הספורים לפעולתה – ומתוך עיון בספרי החשבונות – הוכיחה הרשת, לדברי חבריה, הצלחה.

אמיר גילת

ברוס כאי (משמאל), ששיחק בסרט "מעבר לשיא" לצד סילווסטר סטאלונה, היה אלוף העולם לחובבים בהורדת ידיים. עכשיו הוא שופט בינלאומי בספורט זה וישפוט גם באליפות הישראלית שתתקיים בשבת הקרובה בסינרמה. ישפטו גם ג'ון וולסי, בעבר אלוף העולם למקצוענים, מיכי שרוני, מאמן נבחרת ישראל ואורי ניאזוב, מאמן איגרוף. יתחרו גברים, נשים ונוער, בעלי ימין ובעלי שמאל, במשקל נוצה עד משקל על־כבד. אלוף ישראל ייצג את ישראל באליפות העולם שתתקיים בחודש הבא בשוודיה. בראש האגודה הישראלית לספורט הורדת ידיים עומד המשוגע־לדבר אבי רוזן (מימין).

מאיטליה באהבה

והטעם – שידור ישיר של תבנית רשת ג'יאדום עתיקי מלון "נוף העמק" במגדל העמק. הנושא: מאיטליה באהבה. אין כמו דן כנר להגיש. ובמלון הזה, איך לא, הנספח הצבאי בשגרירות איטליה בישראל, גנרל אלפונסו פסולנו, נספח התרבות פרופ' רמו ראפטי, המזכיר הראשון לאוגי מאקטה, העניק אותנו בעוד הדיש לטובת שוויון + חברתו הישראלית טובה קידר. המארח היה ראש העיר שאול עמור. כולם הגנו, כולם רקדו וכולם שרו. בצילום, מימין: הגברת הראשונה של מגדל העמק סוזי עמור, אשת יחסי הציבור רותי גלזר, אבינדב ברזק ובעלי מלון "נוף העמק"), הנספח הצבאי גנרל פסולנו וראש העיר שאול עמור.

40 שנות דו־שיח עם מוסקבה
מאת משה ז"ק
גילויים על:
★ הפגישות החשאיות ★ מטורי הריגול
★ הלחצים הצבאיים ★ מו"מ על נשק
500 עמוד
תיאור מלא של יחסי ישראל – ברית המועצות

דרום אמריקה קרנבל 89
מתארגנת קבוצה לטיול של 45 יום
לפרו, ארגנטינה, צ'ילה וברזיל,
בזמן הקרנבל. מיועד לצעירים
ולצעירים ברוחם. יציאה: תחילת ינואר.
לפרטים — איציק. 03־8126216, 08־402128

פנוי, פנויה!
מטרתך להקים בית ומשפחה
פנו לאלי שלוש שדכן משפחתי פרטי מאגר פנויים איכותי
טל' בבית: 03־990507, 03־991949 (גם בשבת).

עור חלק פצעי בגרות
טיפול מיוחד ומהיר
לכל סוגי העור
23 שנות נסיון והצלחה
הרחקת שיער לצמיתות ב־100%
שלמה המלך 68 תל־אביב
טל. 220745, 229485

ע ס ק י ם

"התפקיד הנוכחי שלי ומה שעשיתי בעבר – זה דבר והיפוכו", אומר ידידיה (דידי) בנטוב, איש עם עבר בטחוני מובהק וכיום מנהל המכירות של חברת "אזורים" בחיפה והצפון.

אמיר גילת
צילום: דורון הורוביץ

כל פרק בתקופת חייו בת 41 השנים של ידידיה (דידי) בנטוב, מהווה סיפור מרתק בפני עצמו: לוחם בצוות "דקר", שברגע האחרון הורד מסיפון הצוללת האבודה; איש בטחון, שידע ימים סוערים במלחמה עם מחבלים; מקים יחידה מיוחדת לאבטחה ימית, שפעלה בימי השיא של פעילות הטרור במסגרת חברת "קרל זינגר" וכיום – מנהל המכירות של "אזורים" בחיפה ובצפון. לא, אין כאן טעות. דידי החליט לשנות כיוון ולעבור מעסקים לאיכל־כך נעימים לעסקים של ממש.

על הפרק הבטחוני בחייו, לא שש דידי לדבר. "מה יש לי להגיד ?" – הוא שואל, כאילו בילה את כל חייו כפקיד במשרד. כשלוחצים עליו – שומעים שלאחר שהתגייס כצוללן לחיל־הים, הצטרף לצוות של "דקר" שעבר הכשרה מוקדמת בת שנה באנגליה. כאשר פרצה מלחמת ששת הימים, הורדו מספר אנשי צוות מסיפון הצוללת, הועברו ל"לויתן" ונשלחו לישראל. "חברו כאן גורל וטעות אנוש. צוללת היא לא דבר בטוח" – מנסה דידי להסביר את העלמותה המסתורית של "דקר". עד היום הוא נמצא בקשר עם המשפחות ומשוכנע שאם היו מחפשים בזמנו טוב יותר – היו מוצאים את השרידים. "לדבר על זה היום, זה רק לפתוח פצעים".

את התקופה שלאחר מלחמת ששת הימים בילה דידי ברצועת עזה. המלחמה עם המחבלים היתה בעיצומה. "אז לא היו אבנים, היו רימונים" – הוא אומר, וזה בדיוק כל מה שהוא מוכן לחשוף משלוש השנים ההן, שהיו רק מבוא למאבקים מסוג אחר עם ארגוני החבלה.

התקפת המחבלים על המיכלית "קוראל סי" בבאב אל מנראב, הביאה להקמתה של חברה לבטחון ימי, שהיתה קשורה עם חברת השמירה של קרל זינגר מחיפה. צוות מיומן של יוצאי יחידות קרביות הוקם במיוחד, על מנת לאבטח אניות ישראליות, בעיקר בקו הרגיש מאילת לאיראן. דידי עמד בראש היחידה, אימן את אנשיה, הכשיר אותם בקורסים מיוחדים ויצא להפלגות רבות.

לאחר שלוש שנות פעילות שוחקות החליט לעבור מהים ליבשה ולעבוד כחוקר פרטי. גם על תקופה זו אין הוא מרחיב את הדיבור, שכן באחר מהחקירות המסובכות שניהל, נתפס על חם, בעת שניסה להשיג מסמכים עבור לקוחו והואשם בהסגת גבול. תקרית זו גרמה לו לפרוש מהמקצוע. "עזבתי מרצוני" – הוא משחזר את הדרך שהביאה אותו לעסקים.

בשלב זה מתיישר דידי, היושב על כורסת המנהלים במשרדו הממוזג. הוא נזכר בתקופות הסוערות שידע בעברו, ומודה: "התפקיד הנוכחי שלי ומה שעשיתי בעבר – זה דבר והיפוכו". נכון, הוא מודה, זה די מפתיע שאדם עושה 'הסבה מקצועית' שכזו, אבל הגיל עושה את שלו. "הרפתקנות זה טוב אולי לצעירים, אבל כשיש בית ומשפחה זה משנה הכל" – הוא מסביר ולא מסתיר את שביעות הרצון שלו מתפקידו הנוכחי כמנהל מכירות. "בתפקיד הזה יש לך אחריות ואתה לא יכול לפתור את הבעיות בשליפה מהמותן" – הוא מרגים חלק מהאתגר.

דידי החסון נוסע בישובי הצפון וחש גאווה על שאיכלס מאות משפחות בדירות שהצליח למכור להם. "תראה את כרמיאל. הבאנו לשם מאות תושבים וזה בהחלט מצביע על המגמה שאנשים מוכנים לגור היום במקומות מרוחקים יותר ולו כדי להשיג איכות חיים טובה ומחירי דירות נמוכים יותר" – הוא אומר, אך אישית מעדיף להתגורר עם בני משפחתו בחיפה.

"המצב הכלכלי הנוכחי מביא לתקופה של חוסר ודאות. אנשים לא יודעים מה יהיה, כיוון שמבלבלים אותם" – הוא מציין ומרגיש שכל קונה, גם אם הוא עשיר, נמצא בלחץ כאשר הוא קונה דירה ועומד לשלם עליה מאות אלפי שקלים. "המטרה שלי היא לנווט לקוח לדירה שהוא צריך, ומובן שלא פעם אנחנו נאלצים להגיד לו: 'אדוני, זה לא בשבילך'".

המביט על תקופות חייו השונות של דידי, מבחין מיד כי בכל אחת מהעבודות הבטחוניות עסק בפרק זמן שלא עלה על שנים ספורות, ואילו בתפקידו הנוכחי הוא מחזיק מעמד כבר 7 שנים, ועוד ידו נטויה. "הלאה ? – אני עוד לא יודע. אני חושב על כיוון של נדל"ן", מסכם בנטוב, שאחרי שנים כה רבות של ניידות גם לו מגיע להיות נכס לא נייד... ■

כל־בו דידי

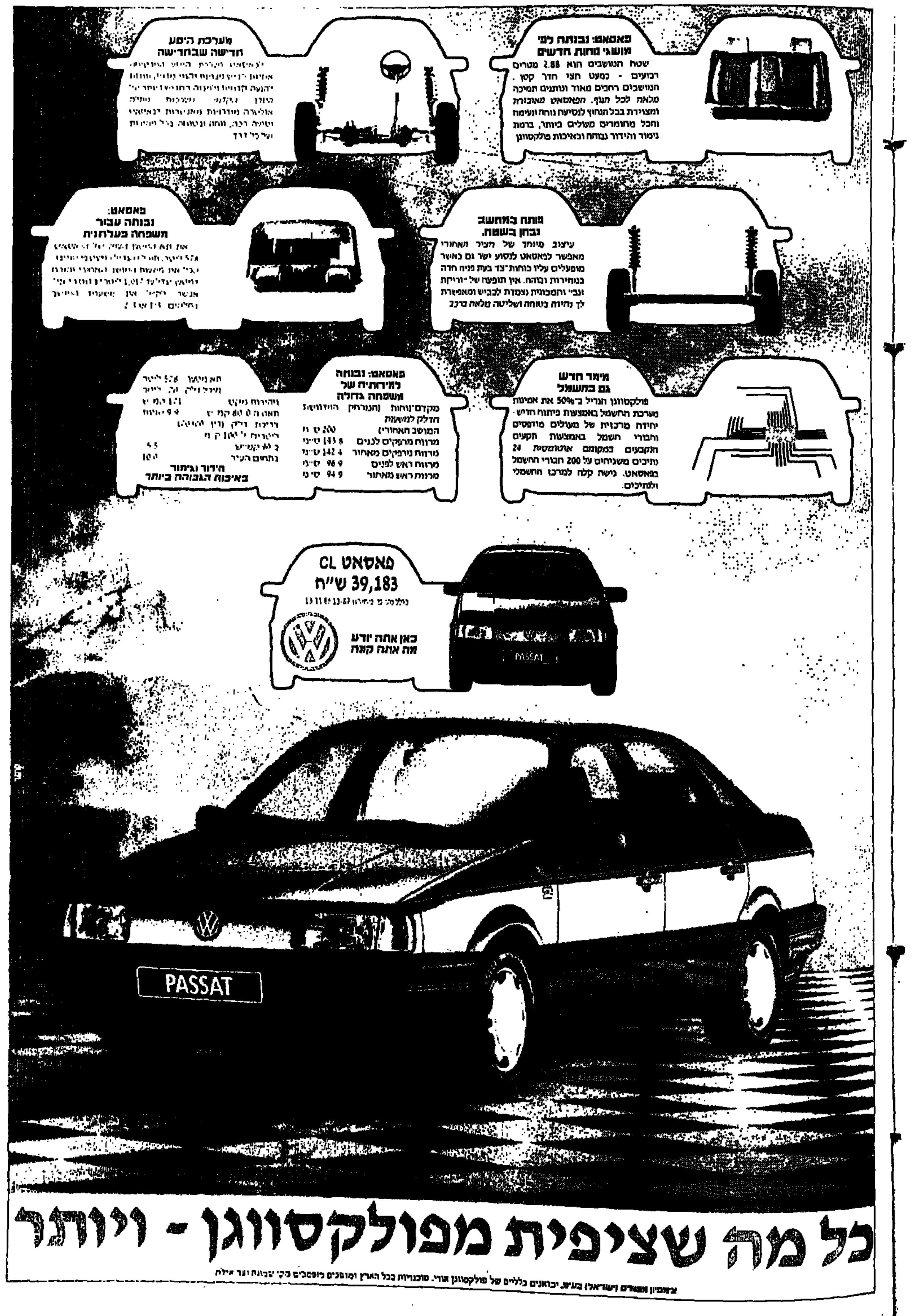

שווה מיליארד

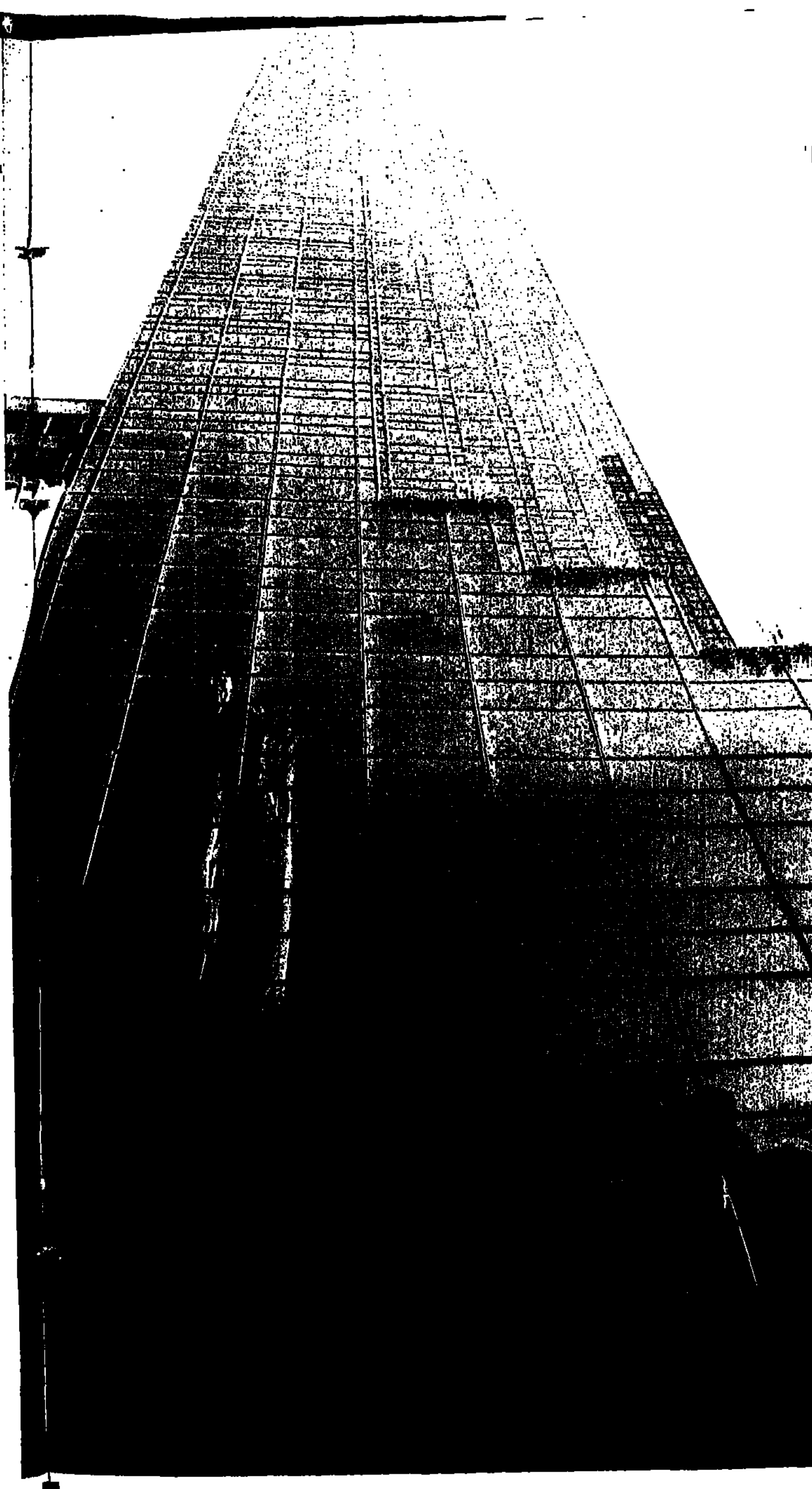

מדריך התיירות מישלן נותן שני כוכבים, המלצה מובהקת לביקור, למגדל טראמפ בניו־יורק. בטיולכם לאורך השדרה החמישית המפורסמת, לא תוכלו להחמיץ בפינת רחוב 57, צמוד לטיפאני'ס, את TRUMP TOWER המרהים, כליכולו זכוכית בגון הברונזה, בה משתקפים בנייני הסביבה. היכנסו. באולם הכניסה המרשים תפערו פה לנוכח מפל־מים פנימי המתנשא ל־25 מטר גובה ועלה כשני מיליון דולר. המפל, יצירת אמנות מודרנית, משתלב היטב בבניין המגורים והחנויות של אופנה עילית הכלולים בתוכו, שהקמת 58 קומותיו נמשכה שלוש שנים ועלתה כ־190 מיליון דולר. מאז השלמתו, ב־1983, כבר הכניסה העיסקה לכיסו של דונלד טראמפ יותר מ־240 מיליון דולאר. 50 מיליון בחמש שנים – לא רע. ועוד היד נטויה.

אם ירוץ פעם לנשיאות (בינתיים הוא מכחיש כוונה זו: "אני עסוק מדי"), לא ישאלו הבריות "דונלד־טראמפ־מיז" באמריקה, שם המיליארדר נפי כל בעשור האחרון. כאשר התחיל את עסקיו היו בחשבון הבנק שלו 200 אלף דולר. עכשיו, בגיל 42, מעריכים את הונו ביותר ממיליארד וחצי. בנוסף ל"מגדל טראמפ", בבעלותו ארמון בן 118 חדר בפאלם־ביץ' לצורך מגורים, שני בתי הימורים ומלונות באטלנטיק־סיטי, היאכטה טראמפ פרינסס (מקודם נאבילה שרכש מהמיליארדר עדנאן חאשוגי, שלושה בתי מלון מפוארים בלב ניו־יורק בהם פלאזה וגראנד הייאט (שגם הוא זכה לשני כוכבים בדירוג מישלן), מניות בחברת התעופה איסטרן, מטוס פרטי בואינג 727 ועוד.

מי שלא שמעו על כל אלה מכתבות השער שהקדישו לו ביזנס־וויק, פיפל, ניוזוויק, פורצ'ן וכתבי־עת נוספים, יכלו לראותו משחק את דמות עצמו בסידרת הטלוויזיה האמריקנית אני אכבוש את מנהאטן, עכשיו גם בספריות וידיאו בארץ. ואם לא די בכך, הספר האוטוביוגרפי שכתב בהשתתפות טוני שוורץ, נמכר כבר במיליון עותקים ונמצא זה 44 שבועות ברשימת רבי המכר של ניו־יורק טיימס ופאבלישר־וויקלי, מזה מספר שבועות בראש הרשימה. עכשיו יצא הספר טראמפ גם בעברית (הוצאת מטר), על שער המובאה "האמנות שלי: איך לעשות עסקים".

דונאלד טראמפ מקדיש את ספרו להוריו, מרי ופרד טראמפ. אביו החל את דרכו כעוזר־נגר והיה לקבלן מצליח, שבנה דירות להשכרה ברובעי קווינס וברוקלין בניו־יורק. "כמעט מהרגע שלמדתי ללכת הייתי הולך לאתרי בנייה עם אבי", הוא נזכר. בילדותו היה ילד סמכותי ואפילו תוקפן, בכיתה ב' הרים ידו על המורה למוסיקה, כי סבר שהלה אינו מבין במוסיקה. את הנטיה לאמנות ולדראמה ירש, לדבריו, מאמו ואף חשב ללמוד קולנוע ותיאטרון. אך הוריו שלחו אותו לאקדמיה הצבאית של ניו־יורק, אותה סיים ב־1964. נרשם ללימודי כלכלה באוניברסיטה והחל לעבוד בחברה של אביו, אך עד מהרה זו נהייתה קטנה עליו.

בסוף שנות השישים, בטרם הגיע לגיל 30, יצא לכבוש את מנהאטן. בדרכו־שלו, כשהוא מבטל את עצת אביו שלא יבנה את כל החזית של "מגדל טראמפ" מזכוכית, היקרה יותר מלבנים: "פרד טראמפ עמד שם, בפינת רחוב 57 והשדרה החמישית, מנסה לחסוך כמה דולארים. זה נגע ללבי ומובן שהבנתי מהיכן זה נובע – אבל הבנתי גם בדיוק מדוע החלטתי לעזוב".

בספרו הוא מתאר את שיטת־סיגנונו בעשיית עסקים: "אני מכוון גבוה מאד ואז אני פשוט ממשיך ללחוץ־ללחוץ־ללחוץ, כדי להשיג את מבוקשי. לעתים אני מסתפק בפחות ממה שרציתי; אבל לרוב אני משיג את מבוקשי". וההמשך למה שנראה כ"עשרת הדיברות" שלו בעסקים:

■ לחשוב בגדול. לא להסתפק בהכנסה שתאפשר רק חיים טובים, אלא ליצור דבר מדהים. כך בנה את ה"גראנד הייאט" במקומו של מלון "קומודור" בפינת לכסינגטון ורחוב 42, בהשקעה ראשונה של רבע מיליון דולר, כאשר כמיקדמה לביצוע העיסקה גייס עוד 80 מיליון. המלון נפתח ב־1980 ובשבע השנים הראשונות כבר הכניס רווח תפעולי של 30 מיליון.

■ להיות גמיש ולשמור על אופציות. במלים אחרות – להקטין את הסיכונים בכך שלא שמים את כל הביצים בסל אחד.

■ להכיר את השוק. ואז, לסמוך על התחושה מבלי להשתעבד לעצות מומחים. כל־כך הזהירו אותו מפני בניית "מגדל טראמפ" וראו מה התוצאה – הציבור אהב אותו מייד.

■ לשמור על כושר המיקוח. לתת לצד השני את ההרגשה שאינך להוט לעשות את העיסקה בכל מחיר.

■ להגדיל את ערך המקום. "הייתי יכול לחסוך מיליונים רבים אם הייתי מסתפק בשיפוץ ה'קומודור' הישן, במקום לבנות בניין חדש לגמרי..." הוא ידע להעריך את האפשרויות הטמונות בקירבה לתחנת הרכבת המרכזית, אך רק בבנייה חדשה, מרהימה.

■ להפיץ את המידע. משמע, לנצל את יחסי הציבור ואת התקשורת. לדוגמה, הצעד הנועז שעשה, כאשר הזמין את מבקרת האדריכלות של "ניו־יורק טיימס" לראות את תוכניות ה"מגדל", אף שידע את התנגדותה העקרונית לבנייה גבוהה באותו איזור. היא ביקרה את ..."העיריה" ופיארה את התוכנית. כך גם כאשר פרסם, עם קניית מגרש לאירוע, כי יבנה עליו את הבניין הגבוה ביותר בעולם: התקשורת קפצה על הידיעה המרעישה ואת זה שום מודעה־בכסף לא תספק.

■ ועוד: לספק את הסחורה שאתה מבטיח; לרסן את ההוצאות שהן מעבר לנחוץ; להנות: "אם תשאלו אותי כמה מסתכמים בסופו של דבר העסקים שאני מספר עליהם, איני בטוח שיש לי תשובה טובה. חוץ מאחת: נהניתי לעשות אותם".

אחרים מסכמים את עסקותיו במלה אחרת: העזה. הוא מאמין גדול בטלפון, בשיחה של כמה דקות סוגר עסקות של מיליונים, קונה־מוכר מניות, יוצר קשרים עם בנקאים ועם פוליטיקאים. ההעזה הוליכה להקמת תשלובת ההימורים באטלנטיק־סיטי, לרכישת קבוצת פוטבול שהאמין בהצלחתה, לשותפות עם לי אייקוקה האגדי ברכישת מגדלי דירות בפאלם־ביץ' שעד אז לא היו סיפור הצלחה.

ומה הלאה? הוא כבר ביקר במוסקווה, על־פי הזמנת השגריר הסובייטי בארה"ב לבדיקת כניסה לשותפות בבנייה וניהול של מלון. אבל לגבי כל תוכניות העתיד: "ומה הלאה – למזלי איני יודע את התשובה; כי אם הייתי יודע אותה, היתה כל ההנאה נעלמת. אבל זאת אני יודע: הדברים לא יהיו כפי שהיו". והוא מצהיר בסיום הספר כי בעתיד ינצל את תכונותיו גם ל"שירות למען אחרים", יחד עם המשך עשיית עסקאות "עסקאות גדולות, ובמשך כל שעות היממה". ■

זוג יפה

מבט על הזוג איוונה ודונלד טראמפ מעורר קנאה. לא רק עשירים ומצליחים, גם יפים, יפים. איוונה, ממוצא צ'כי, היתה אלופת סקי אולימפית ודוגמנית צמרת, כאשר פגש אותה טראמפ באולימפיארת מונטריאול. הם נישאו ב־1977 ויש להם שלושה ילדים. איוונה עדיין זוהרת, והזוג מקשט ארועים רבים, לרוב בעלי קשר כלשהו עם עסקי טראמפ. לדוגמה, תחרות האיגרוף המפורסמת שהיתה ביוני השנה באטלנטיק־סיטי בין מייק טייסון ומייקל ספינקס. הטראמפים ישבו בשורה הראשונה ולא במקרה הוירה הוקמה ליד אחד המלונות של טראמפ. בנוכחותם ובמעשיהם הם מאכלסים גם את הטורים החברתיים בתקשורת, לדוגמה כאשר קיבלה איוונה מתנת יום־הולדת מבעלה – את מלון פלאזה הניו־יורקי.

קניתי מטוס

סוף־סוף מצאתי מטוס. באביב 1987 קראתי במקרה מאמר בביזנס ויק על חברה בטקסס שנקלעה לצרות... המנהלים... חיו כמו מלכים. בין הדוגמאות... בואינג 727 מצוייד במותרות רבים...

חשתי שיש כאן הזדמנות... למחרת יצאתי לשדה התעופה להגארדיה כדי להעיף מבט. היה עלי לחייך. המטוס הזה היה מסוגל להטיס 200 נוסעים, אבל שינו אותו כך שיתאים ל־15 איש והוא כלל מותרות כמו חדר שינה, אמבטיה שלמה, ואיזור עבודה נפרד. היה זה קצת יותר ממשה

שהיה נחוץ לי, אבל קשה לי לעמוד בפני עסקה טובה כאשר היא מזדמנת לי.

מטוס 727 חדש עולה כ־30 מיליון דולר... ידעתי שלהטים למכור, וכי אין הרבה קונים בשוק למטוסי 727. הצעתי 5 מיליונים דולר... הם העלו הצעת נגד של 10 מיליונים... עמדתי עוד קצת על המקח, ולבסוף הסכמנו על 8 מיליונים דולר. איני חושב שיש עוד מטוס בשמיים שידמה לו.

(מתוך "טראמפ – סיפור הצלחה של איל הבנייה וההון האמריקני הצעיר", מאת דונלד טראמפ בהשתתפות טוני שוורץ, הוצאת "מטר")

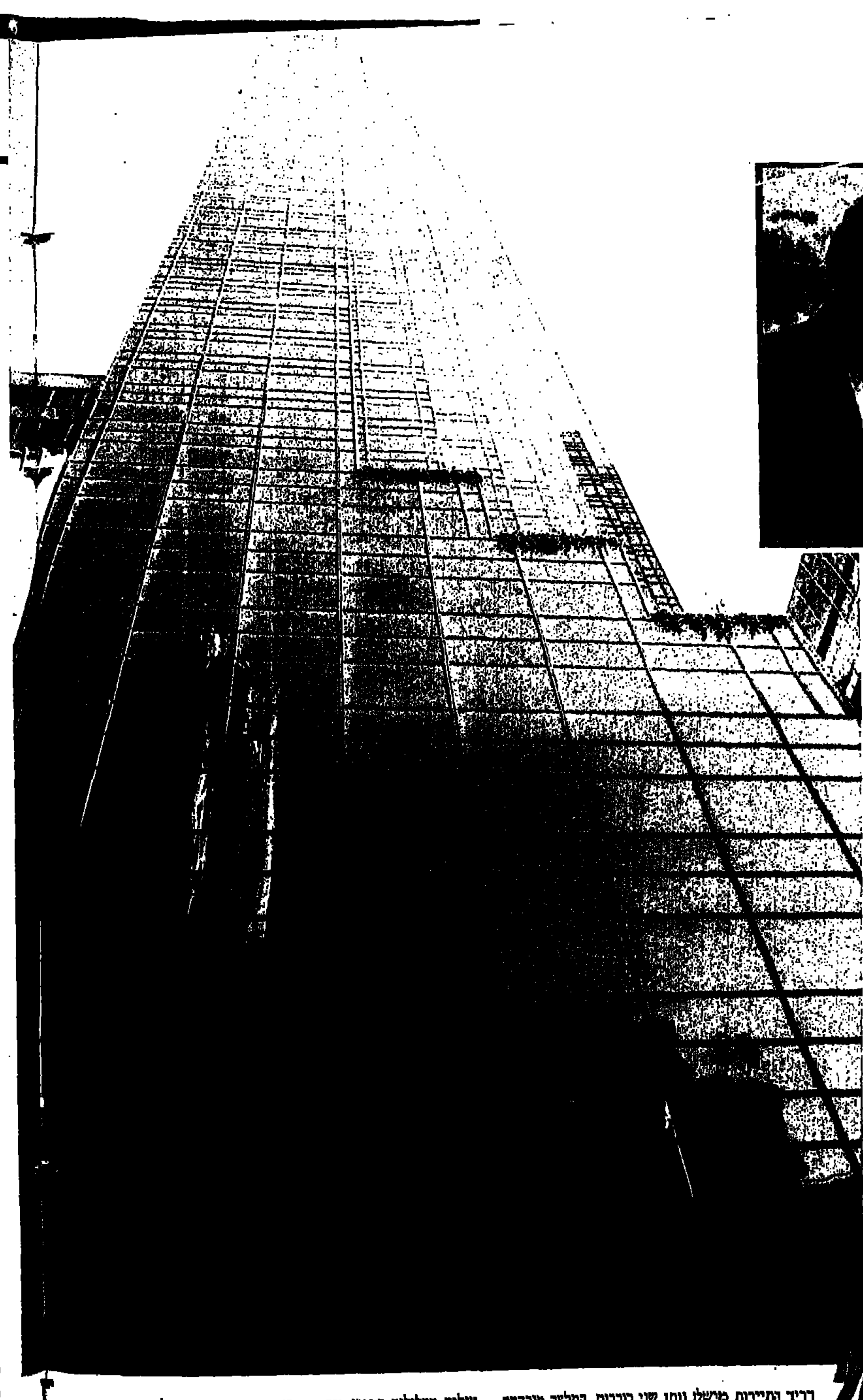

דונלד טראמפ, 42, בדרך למיליארד השני. כותרת הכתבה שהקדיש לו החודש המגזין הכלכלי האמריקני "פורצ'ן" שואלת: "האם יהיה טראמפ הבעלים של העולם?" ומשיבה: "לא, אבל הוא מנסה". בספרו האוטוביוגראפי הוא מסביר איך. עכשיו גם בעברית.

עופר זאב
צילומים: "גאמא"

מדריך התיירות מישלן נותן שני כוכבים, המלצה מובהקת לביקור, למגדל טראמפ בניו־יורק. בטיולכם לאורך השדרה החמישית המפורסמת, לא תוכלו להחמיץ בפינת רחוב 57, צמוד לטיפאני'ס, את TRUMP TOWER המדהים, כליכולו זכוכית בגון הברונזה, בה משתקפים בנייני הסביבה. היכנסו. באולם הכניסה המרשים תפערו פה לנוכח מפל־מים פנימי המתנשא ל־25 מטר גובה ועלה כשני מיליון דולר. המפל, יצירת אמנות מודרנית, משתלב היטב בבניין המגורים והחנויות של אופנה עילית הכלולים בתוכו, שהקמת 58 קומותיו נמשכה שלוש שנים ועלתה כ־190 מיליון דולר. מאז השלמתו, ב־1983, כבר הכניסה העיסקה לכיסיו של דונלד טראמפ יותר מ־240 מיליון דולאר. 50 מיליון בחמש שנים – לא רע. ועוד היד נטויה.

אם ירוץ פעם לנשיאות (ובינתיים הוא מכחיש כוונה זו: "אני עסוק מדי"), לא ישאלו הבריות "דונלד־טראמפ־מי?" באמריקה, שם המיליארדר בפי כל בעשור האחרון. כאשר התחיל את עסקיו היו בחשבון הבנק שלו 200 אלף דולר. עכשיו, בגיל 42, מעריכים את

מ צ ל י ח ן

שווה מיליארד

הונו ביותר ממיליארד וחצי. בנוסף ל"מגדל טראמפ", בבעלותו ארמון בן 118 חדר בפאלם־ביץ' לצורך מגורים, שני בתי הימורים ומלונות באטלנטיק־סיטי, היאכטה טראמפ פרינסס (מקודם נאבילה שרכש מהמיליארדר עדנאן האשוגי), שלושה בתי מלון מפוארים בלב ניו־יורק בהם פלאזה וגראנד הייאט (שגם הוא זכה לשני כוכבים בדירוג מישלן), מניות בחברת התעופה איסטרן, מטוס פרטי בואינג 727 ועוד.

מי שלא שמעו על כל אלה מכתבות השער שהקדישו לו ביזנס־וויק, פיפל, ניוזוויק, פורצ'ן וכתבי־עת נוספים, יכלו לראותו משחק את דמות עצמו בסידרת הטלוויזיה האמריקנית אני אכבוש את מנהאטן, עכשיו גם בספריות וידיאו בארץ. ואם לא די בכך, הספר האוטוביוגרפי שכתב בהשתתפות טוני שוורץ, נמכר ככר במיליון עותקים ונמצא זה 44 שבועות ברשימת רבי המכר של ניו־יורק טיימס ופאבלישר־וויקלי, מזה מספר שבועות בראש הרשימה. עכשיו יצא הספר טראמפ גם בעברית (הוצאת מטר), על שערו המובאה "האמנות שלי: איך לעשות עסקים".

דונאלד טראמפ מקדיש את ספרו להוריו, מרי ופרד טראמפ. אביו החל את דרכו כעוזר־נגר והיה לקבלן מצליח, שבנה דירות להשכרה ברובעי קווינס וברוקלין בניו־יורק. "כמעט מהרגע שלמדתי ללכת הייתי הולך לאתרי בנייה עם אבי", הוא נזכר. בילדותו היה ילד סמכותי ואפילו תוקפן, בכיתה ב' הרים ידו על המורה למוסיקה, כי סבר שהלה אינו מבין במוסיקה. את הנטיה לאמנות ולדראמה ירש, לדבריו, מאמו ואף חשב ללמוד קולנוע ותיאטרון. אך הוריו שלחו אותו לאקדמיה הצבאית של ניו־יורק, אותה סיים ב־1964. נרשם ללימודי כלכלה באוניברסיטה והחל לעבוד בחברה של אביו, אך עד מהרה זו נהייתה קטנה עליו.

בסוף שנות השישים, בטרם הגיע לגיל 30, יצא לכבוש את מנהאטן. בדרכו־שלו, כשהוא מבטל את עצת אביו שלא יבנה את כל החזית של "מגדל טראמפ" מזכוכית, היקרה יותר מלבנים: "פרד טראמפ עמד שם, בפינת רחוב 57 והשדרה החמישית, מנסה לחסוך כמה דולארים. זה נגע ללבי ומובן שהבנתי מהיכן זה נובע – אבל הבנתי גם בדיוק מדוע החלטתי לעזוב".

בספרו הוא מתאר את שיטת־סגנונו בעשיית עסקים: "אני מבוון גבוה מאד ואז אני פשוט ממשיך ללחוץ־ללחוץ־ללחוץ, כדי להשיג את מבוקשי. לעתים אני מסתפק בפחות ממה שרציתי; אבל לרוב אני משיג את מבוקשי". ובהמשך למה שנראה כ"עשרת הדיברות" שלו בעסקים:

■ לחשוב בגדול. לא להסתפק בהכנסה שתאפשר רק חיים טובים, אלא ליצור דבר מדהים. כך בנה את ה"גראנד הייאט" במקומו של מלון "קומודור" בפינת לכסינגטון ורחוב 42, בהשקעה ראשונה של רבע מיליון דולר, כאשר כמיקדמה לביצוע העיסקה גייס עוד 80 מיליון. המלון נפתח ב־1980 ובשבע השנים הראשונות כבר הכניס רווח תפעולי של 30 מיליון.

■ להיות גמיש ולשמור על אופציות. במלים אחרות – להקטין את הסיכונים בכך שלא שמים את כל הביצים בסל אחד.

■ להכיר את השוק. ואז, לסמוך על התחושה מבלי להשתעבד לעצות מומחים. כל־כך הזהירו אותו מפני בניית "מגדל טראמפ" וראו מה התרצאה – הציבור אהב אותו מייד.

■ לשמור על כושר המיקוח. לתת לצד השני את ההרגשה שאינך להוט לעשות את העיסקה בכל מחיר.

■ להגדיל את ערך המקום. "הייתי יכול לחסוך מיליונים רבים אם הייתי מסתפק בשיפוץ ה'קומודור' הישן, במקום לבנות בניין חדש לגמרי..." הוא ידע להעריך את האפשרויות הטמונות בקירבה לתחנת הרכבת המרכזית, אך רק בבנייה חדשה, מרהיבה.

■ להפיץ את המידע. משמע, לנצל את יחסי הציבור ואת התקשורת. לדוגמה, הצעד הנועז שעשה, כאשר הזמין את מבקרת האדריכלות של "ניו־יורק טיימס" לראות את תוכניות ה"מגדל", אף שידע את התנגדותה העקרונית לבנייה גבוהה באותו איזור. היא ביקרה את ...העיריה. ופיארה את התוכנית. כך גם כאשר פרסם, עם קניית מגרש לא־ידוע, כי יבנה עליו את הבניין הגבוה ביותר בעולם: התקשורת קפצה על הידיעה המרעישה ואת זה שום מודעה־בכסף לא תספק.

■ ועוד: לספק את הסחורה שאתה מבטיח; לרסן את ההוצאות שהן מעבר לנחוץ; לחגות: "אם תשאלו אותי כמה מסתכמים בסופו של דבר העסקים שאני מספר עליהם, איני בטוח שיש לי תשובה טובה. חוץ מאחת: נהניתי לעשות אותם".

אחרים מסכמים את עסקותיו במלה אחרת: העזה. הוא מאמין גדול בטלפון, בשיחה של כמה דקות סוגר עסקות של מיליונים, קונה־מוכר מניות, יוצר קשרים עם בנקאים ועם פוליטיקאים. ההעזה הוליכה להקמת תשלובת ההימורים באטלנטיק־סיטי, לרכישת קבוצת פוטבול שהאמין בהצלחתה, לשותפות עם לי אייקוקה האגדי ברכישת מגדלי דירות בפאלם־ביץ' שעד אז לא היו סיפור הצלחה.

ומה הלאה? הוא כבר ביקר במוסקווה, על־פי הזמנת השגריר הסובייטי בארה"ב לבדיקת כניסה לשותפות בבנייה וניהול של מלון. אבל לגבי כל תוכניות העתיד: "ומה הלאה – למולי איני יודע את התשובה; כי אם הייתי יודע אותה, היתה כל ההנאה נעלמת. אבל זאת אני יודע: הדברים לא יהיו כפי שהיו". והוא מצהיר בסיום הספר כי בעתיד ינצל את תכונותיו גם ל"שירות למען אחרים", יחד עם המשך עשיית עסקאות "עסקאות גדולות, ובמשך כל שעות היממה". ■

זוג יפה

מבט על הזוג איוונה ודונלד טראמפ מעורר קנאה. לא רק עשירים ומצליחים, גם יפים. איוונה, ממוצא צ'כי, היתה אלופת סקי אולימפית ודוגמנית צמרת, כאשר פגש אותה טראמפ באולימפיאדת מונטריאול. הם נישאו ב־1977 ויש להם שלושה ילדים. איוונה עדיין זוהרת, והזוג מקשט ארועים רבים, לרוב בעלי קשר כלשהו עם עסקי טראמפ. לדוגמה, תחרות האיגרוף המפורסמת שהיתה ביוני השנה באטלנטיק־סיטי בין מייק טייסון ומייקל ספינקס. הטראמפים ישבו בשורה הראשונה ולא במקרה: הזירה הוקמה ליד אחד המלונות של טראמפ. בנוכחותם ובמעשיהם הם מאכלסים גם את הטורים החברתיים בתקשורת, לדוגמה כאשר קיבלה איוונה מתנת יום־הולדת מבעלה – את מלון פלאזה הניו־יורקי.

קניתי מטוס

סוף־סוף מצאתי מטוס. באביב 1987 קראתי במקרה מאמר בביזנס ויק על חברה בטקסס שנקלעה לצרות... המנהלים... חיו כמו מלכים. בין הדוגמאות... בואינג 727 מצוייד במותרות רבים...

חשתי שיש כאן הזדמנות... למחרת יצאתי לשדה התעופה להגארדיה כדי להעיף מבט. היה עלי לחייך. המטוס הזה היה מסוגל להטיס 200 נוסעים, אבל שינו אותו כך שיתאים ל־15 איש והוא כלל מותרות כמו חדר שינה, אמבטיה שלמה, ואיזור עבודה נפרד. היה זה קצת יותר ממשה

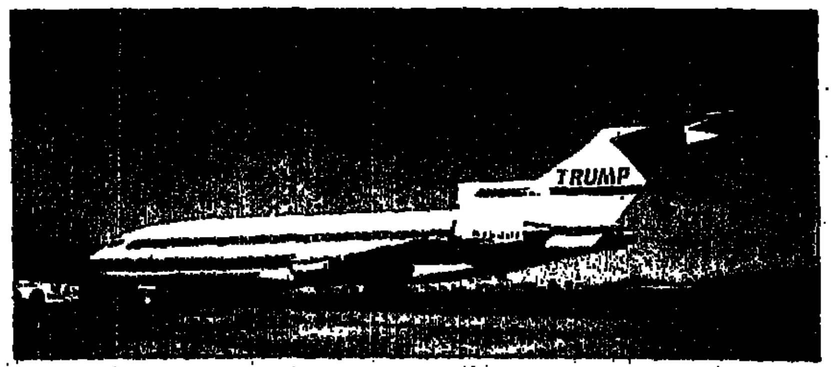

שהיה נחוץ לי, אבל קשה לי לעמוד בפני עסקה טובה כאשר היא מזדמנת לי.

מטוב 727 חדש עולה כ־30 מיליון דולר... ידעתי שלהטיס למכור, וכי אין הרבה קונים בשוק למטוסי 727. הצעתי 5 מיליונים דולר... הם העלו הצעת נגד של 10 מיליונים... עמדתי עוד קצת על המקח, ולבסוף הסכמנו על 8 מיליונים דולר. איני חושב שיש עוד מטוס בשמיים שידמה לו.

(מתוך "טראמפ – סיפור הצלחת של איל הבנייה והון האמריקני הצעיר", מאת דונלד טראמפ בהשתתפות טוני שוורץ, הוצאת "מטר")

ארץ היין

חדש!
יחיד מסוגו בעולם כולו

[ע]ודד פיינגרש / דוד עיטס

[..]הבי הטיפה והכוס והבקבוק והחבית. מיתולוגיה, ארכיאולוגיה, איך
[..]כים יין בגרוזינית, הוללות של דיוניסוס, חגיגות של נימפות, קלוריות
[..]ניות, משקאות לפרולטריון, בירוקרטיה עתיקה, המוזג האישי של
[..] ברכות יין ביידיש, ייצור היין בתקופות המקרא, המשנה והתלמוד,
[..]תות, פולחן ודת, מנהגי שתיה, כלכלה ומסחר, חומץ בן יין, שירי
[..]של חיוגבים, אגירה ואחסון, שיטות הובלה בים וביבשה, מקדש
[..]נים בבית־שאן, שירי חשק ספרדיים, סודות היין

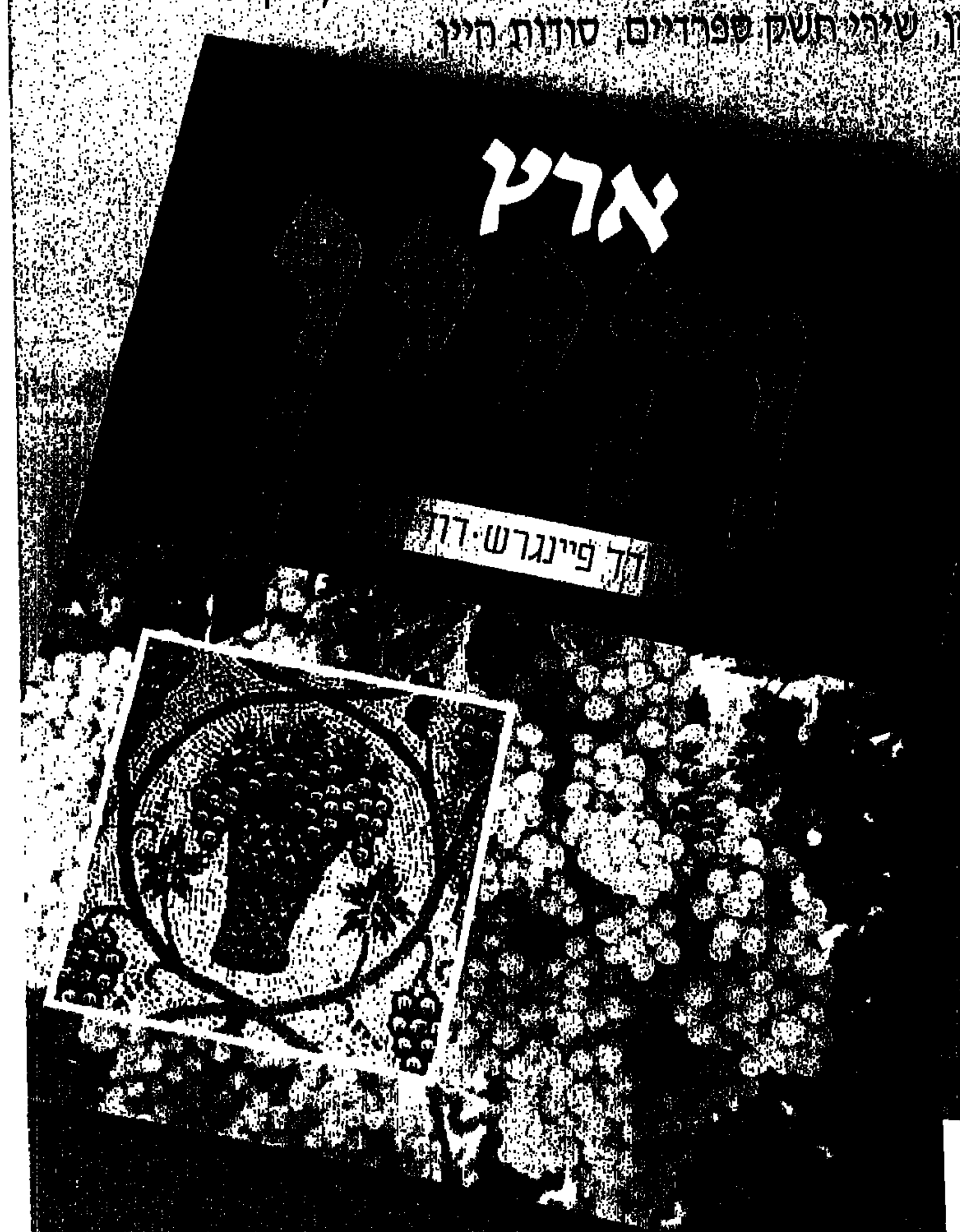

לכבוד ספרית מעריב
רחוב חחילזון 3, רמת־גן 52522

נא לשלוח אלי את חספר "ארץ היין".
מצ"ב המחאה על סך 35.50 ש"ח.

שם ________ ת.ז. ________

כתובת ________ מיקוד ________

תאריך ________ חתימה ________

שרים במקומות מוזרים כמו, למשל, ליד דלת הכניסה לבניין עיריית דאלאס, עומדים ושרים ומחכים שמישהו יעצור ויתרשם.

קראוון הידידות

אחרי שלושה חודשים, 16,000 מ"יל ברכב גדול ועמוס וכ־120 הופעות ברחבי החוף המזרחי ומרכז ארה"ב, 23 מדינות והרבה סיפורים, רק תנו להם אפשרות לספר על "קראוון הידידות" של תנועת הצופים שהופיע, כמו ב־16 השנים האחרונות, כמעט בכל חור אפשרי ביבשת הגדולה, מרכזי ערים, אולמות גדולים, מרכזי קניות, מחנות נוער וילדים.

כתב וצילם: צביקה פולק

תמידי "גבר" יזכרו בוודאי את חבורת הצעירים בחאקי ובעניבות צופיות, עם גיטרה וחיוך, ואת סיפור החזרות הקרחתניות לקראת נסיעת השליחות לארה"ב. בתחילת הקיץ נכתב המאמר ההוא, עוד לפני הטיסה, עכשיו כולם כבר כאן. חזרו, אנשי המשלחת – 65 צעירים ובוגרים, אנשי ה"קרוואנים", המדריך – כותב רשימה זו, ואפילו אחיו הבוגר, שכתב אז את סיפור ההכנות.

אחרי שלושה חודשים, 16,000 מייל ברכב גדול ועמוס וכ־120 הופעות ברחבי החוף המזרחי ומרכז ארה"ב, 23 מדינות והרבה סיפורים, רק תנו להם, לי, אפשרות לספר, ונראה מישהו שמצליח להפסיק את הזרם.

"קראוון הידידות" של תנועת הצופים הופיע, כמו ב־16 השנים האחרונות, כמעט בכל חור אפשרי ביבשת הגדולה, מרכזי ערים, אולמות גדולים, מרכזי קניות, מחנות נוער וילדים. בלב העיר שיקאגו, על במה ומערכת סאונד מטעם העירייה, שרים את שיר הצופים בעברית. מסביב, על כסאות, יושבים כל קבצני העיר, כל השיכורים שמנצלים רגע של טוב לב מצד המימסד, שנתן להם אפשרות לנוח ולהעביר עוד כמה שעות בבטלה נעימה וחמימה. הם ישבו כבר שעה לפני שהגענו, ובוודאי יושבים שם עד היום, אם לא לקחו להם את הכסאות. מרחוק, כך מסרו לנו, צפו בהופעה הישראלית חבורה של כ־200 צעירים איראנים. באותו המקום בדיוק, מתגאים המקומיים, צילמו את המצור המפורסם על "האחים בלוז", ולשווא חיכינו לבלושי הגדול שיצטרף לחבורה הצעירה שעל הבמה, כדי לומר לעולם ש"כל אחד זקוק למישהו לאהוב".

רחוק משם, ביום אחר, ונראה שבעולם אחר, בעיירה בדרום לואיזיאנה, על חוף מפרץ מכסיקו, בתי עץ על כלונסאות (זוכרים את "בתי בלוז") פוגשים בצעיר דרומי אמיתי. הבחור לא שמע מעולם על ישראל. רגע, הוא אומר, בעצם בתנ"ך אולי, משהו מצלצל לו מוכר. אחרי כמה דקות של שיחה הוא נותן בידי את הארנק עם כל כספו, כדי להכנס למים, ככה בלי כל חשש. כנראה שגם על ארה"ב הוא לא שמע הרבה.

תמונה אחרת. הופעה בפני הקהילה היהודית של אשוויל, צפון־קרוליינה, בקהל כ־30 איש, ממוצע הגיל – 70. הופעה בגובה העיניים, שוברים מחיצות, מסתכלים בעיניים, חלקן דומעות מתרגשות. בסוף ההופעה ניגש אלי איש מרשים, גבוה, בעל שיער כסוף, ומספר באנגלית ממקום אחר, שהוא לא מחמיץ פגישה עם ישראלים, עם יהודים. לדבריו, הוא רוחש כבוד והערכה לעם הזה. במלחמה הגדולה, הוא ממשיך, היה חייל בוורמאכט הגרמני.

אחד המאפיינים הבולטים של מסע הופעות משוגע כזה, הוא המעבר החד בין חוויות קשות ונוגעות, להשתוללות משוחררת. הצורך בגיוון והתפרקות מביא את החבר'ה שעל הבמה למצבים מצחיקים. אחת הבנות מצטרפת לאחד השירים בתיפוף פראי על מערכת תופים שמצאה מאחורי הקלעים, המדריך יכול לכעוס ולהתפוצץ – אבל הקהל מבסוט. לך תתווכח עם הצלחה.

אחת ההופעות המוזרות ביותר התקיימה בבסיס טירונים של הצי האמריקני. בזמן ההכנות להופעה הסתובבתי בבסיס במדי הצופים הישראלים, וכל כמה דקות נאלצתי לעצור ולהחזיר הצדעה לטירונים, שחשבו שאני חלק מתוכנית האלופים. ההופעה עצמה, מול 5,000 טירונים, היתה היסטרית ממש. תארו לכם, חמש בנות, גיל 16–17, מול מסה כזו של גברים במדים, והן עוד שרות באנגלית ש"כל יום אני מאבדת בחור יפה ברחוב".

לעיתים, כדי לרצות את המארחים המקומיים, מסכימים לשיר במקומות מוזרים; הכניסה לבניין עיריית דאלאס, למשל. עומדים מול דלת הכניסה לבניין המרשים, שרים ומחכים שמישהו יעצור ויתייחס. פקידה עוצרת לרגע את תנועת המקשים, וחוזרת לסורה; מנקה המסדרונות לא עוצר כלל, כנראה עובד בקבלנות, ואפילו כוכבי סאותפורק לא התפנו עבורנו. סר־אלן הרימה, אולי, עוד כוסית לכבודנו. במרכז קניות מרשים בסירקיוז, ניו־יורק, מופיעים מול המדרגות הנעות, הקהל עולה ויורד, כל שיר, קהל שונה.

באותה הופעה ניגש בחור צעיר אל עמוד הרמקול, אוחז בו. תנועות עצבניות מצידי וירזו את איש הביטחון של המקום להסביר לי שהאיש חירש, והוא מעוניין לחוש בוויבראציות של המוסיקה הישראלית, שמרעידה את כפות ידיו. הוא נשאר עד לסוף ההופעה.

הופעה לעיני אלפי צופים שווה לפעמים להופעה לקהל מצומצם במיוחד, כמו במקרה של זקנת הקהילה של נורפולק, וירג'יניה. האישה, בת 103, זכתה, ביוזמת חניכי הקראוון, להופעה פרטית כשהיא יושבת בכיסא גלגלים. עברית היא לא הבינה, אבל הצליחה

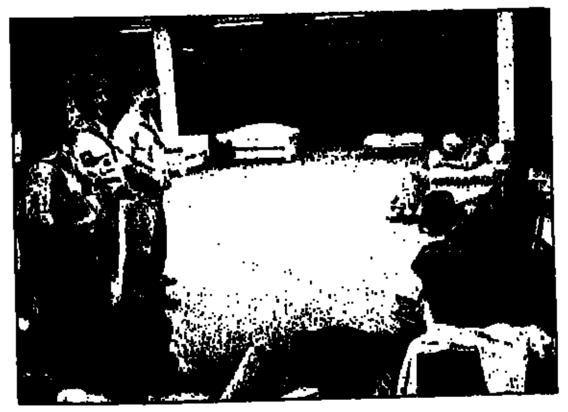

לשמוע ולראות את השירים שהוגשו לה באופן אישי, במיוחד. מחיאות כפיים לא היו שם, אבל היה הרבה יותר מזה.

הנסיעות הארוכות בתוך ה-VAN הגדול מחייבות היערכות מיוחדת. נסו לכלות מדי יום, כמעט 10–12 שעות בנסיעות – ותבינו. מבט מכסא הנהג אל המראה, מגלה בדרך־כלל חבורה של רגליים, ידיים, פה ושם ראש, רוכס בתרדמה עמוקה. הסימן המזהה של "קראוון" הצופים, כך אומרים האמריקאים, שבמקום לראות פרצופים נשקפים מחלונות הרכב, רואים רגליים. בדרך הזו אפשר למכור לחבר'ה כל לוקש שעולה על הדעת. בוקר אחד משכימים בכניסה לדיסני־וורלד בפלורידה, בהזדמנות אחרת מתעוררים מרעש המים בניאגרה...

כותב המאמר הראשון בנושא, אחי במקרה הזה (ולא במקרה), לא מבין איך אפשר להיות בצופים אחרי גיל 14. פגישות תכופות עם צופים אמריקאים היו משעשעות אותו בוודאי. אנשים בני 50–60, מכנסי שלושת רבעי, גרביים ארומות, איגסוף סמלים וסיכות על כל וקנה שהעבירו את הכביש, מרצונה או למרות מחאותיה. האנשים המיוחדים האלה, לשמחתי, שונים במשהו מהצופים הישראלים, ואין זה מוריד מערכם. גם הם "נכונים תמיד".

חבורה של עשרה צעירים ושני מבוגרים, חמישה חודשים של חזרות והכנות, טיסה ארוכה ועוד שלושה חודשים של עבודה קשה, שליחותית, מיוחדת ושונה, ואחר־כך שנים של סיפורים שמעייפים את הסביבה. אם נפגשתם במקרה בחבר קראוון לשעבר, לטובתכם, אל תשאלו אותו איך היה. גרוע מזה, אם תפגשו קבוצה כזו יחד. אולי במקרה הקשה מכל, זה המדריך עצמו, שניתנה לו היזדמנות לכתוב עליהם, על מי שבשבילו הם יותר מחברים, אותו צריך לעצור בדיוק פה. ■

טריוויה

[illegible]

למשחקים במחשבים האישיים של IBM ותואמיו: משחק טריוויה כחול־לבן, פרי מא־מץ משחבתי של משפחת נאור. האב, ד"ר מרדכי נאור (הרבה ארץ־ישראל) ערך את המשחק וחיבר את השאלות (בעזרת בני המשפחה); הבן אמיר (25, תלמיד שנה ד' הנדסת מכונות בטכניון) על התוכנה והבת נטע על השיווק.

ד"ר מרדכי נאור

עד 10 משתתפים יכולים להתמודד ב־50 נושאים ויותר, ביניהם ארץ־ישראל, היסטו־ריה כללית ויהודית, מדע, טבע, ספורט, גי־אוגרפיה, מוסיקה, בידור, מערכונים ועוד. השאלות מובאות בקבוצות של ארבעה נוש־אים שונים, וניתן לבחור את הנושא הרצוי בכמה רמות קושי, בהתאם לגיל המשתתף ולרמת הידע שלו.

כל המשחק אצור בדיסק אחד. מחירו 25 ש"ח. פרטים בטלפון (052)541827.

ניונים של קרן מוות, יריית רובה, צרור תת־מקלע והשלכת רימון־יד. הרי הקרב ירגיעו אותך בלבד, אין סכנה שמישהו אחר על הכביש ישמע אותם, לא כמו כשאתה קורא "חמור". המכשיר המשווק ע"י מאטרה יחד עם פסי הדבקה ללוח במכונית, או לשולחן המשרד. פועל עם סוללות 1.5 וולט. 38 ש"ח, ברשת חנויות "לגבר" בתל־אביב.

בועז קוסטר

חדש

[illegible]

■ לעדשות־מגע יש הרבה תכונות טובות ותכונה אחת גועלית – לפעמים הן הולכות לאיבוד. לא נורא, כשיש בארנק

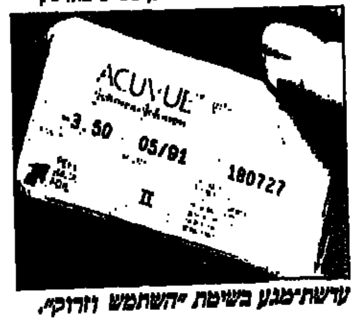

עדשת־מגע בשיטת "השתמש וזרוק".

עדשות־מגע חד־פעמית רזרווית בשם Acuvue. החברה האמריקנית ג'ונסון־את־ג'ונסון פיתחה את המוצר המהפכני הזה. פותחים אריזה זעירה, בה טובלת העדשה בנוזל מיוחד – ומרכיבים. העדשה טובה לחודש ואחר־כך משליכים אותה. לשם ניקוי מסירים אותה לשבוע למשך לילה אחד. בשאר הלילות אפשר לישון אתה. המידות הסטנדרטיות הן ממספר ½ עד 6. החברה מקיימת רשת בינלאומית לבדיקה, התאמה ואספקה סדירה של העדשות החד־פעמיות ועכשיו יש גם בארץ 7 סניפים כאלה, מופעלים על־ידי רשת האופטיקה הבינלאומית. תמורת 600 ש"ח בשנה מקבלים 6 בדיקות עיניים על־ידי אופטומטריסט ותריסר זוגות עדשות חד־פעמיות.

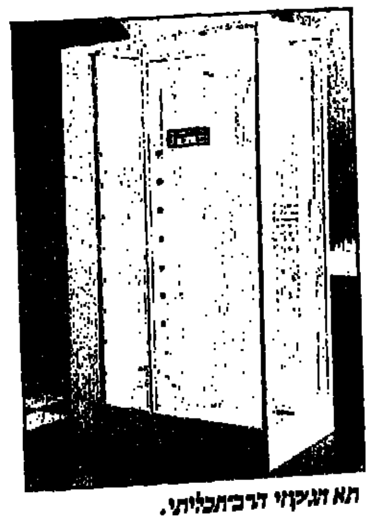

תא הג'קוזי הדו־תכליתי.

לטוען הסולארי הנצמד לשמשת המכונית.

■ אפשר גם בעמידה. תא מקלחת ג'אקוזי, המים מוזרמים בזרם אדיר ב־16 סילונים, ובתא ניתן להפעיל טורבו־מסז', מקלחת רגילה ומקלחת־מפל וסאונת־אדים. לוח מקשים פוקר על הפעלה, עוצמה, משך־זמן. ניתן להרכיב בכל חדר־אמבטיה. היבואן אי.טי.אי., כ־8,000 ש"ח.

■ טוען־שמש לסוללת המכונית הוא רעיון אמריקני. למיטב ידיעתנו, עדיין לא מיובא לארץ. 12 וולט, מתחבר לשקע המצית ומוצמד־קבע לשמשה הקדמית, כך שהוא מטעין באופן קבוע את הבטריה בכוח סולארי. מקל על ההתנעה, מתאים גם לסוללה של רכב אחר, כגון טרקטור, סירת־מנוע וקרוואן. 39.95 דולר, נמכר בין השאר בדואר (יש לציין פריט Auto־Charger 24998), בחברת התעופה האמריקנית דלתא.

■ אין זה מונע פריצה, אבל ניתן לבדוק כמה פעמים פתחו את הדלת, תוך ציון היום והשעה של כל פתיחה. זהו מונה אלקטרוני קטן, תוצרת אנקריפטה הבריטית, מתאים לדלתות שונות, כגון דלת־מוסך (הילד "טיפל" ברכב?), דלתות של כספת, של דירה, של חדר מסויים בה, של ארון (העוזרת בודקה תכולה?). המונה הזעיר מופעל בסוללות והיצרן מבטיח שימוש רב־פעמי רצוף, עד 5 שנים. מיובא ומותקן על־ידי מרכז האבטחה הישראלי.

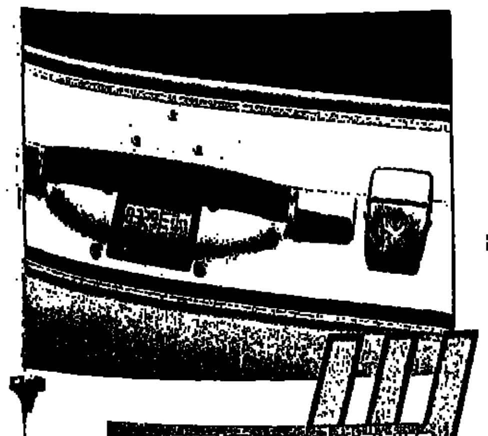

שירים

המילים שמאחורי הלחנים

שירים עד כאן, הם השירים ששרים עם הלחנים של נחום היימן, בספר־אלבום שיצא במתכונת מהודרת בהוצאת אורבך. כ־80 שירי משוררים, מלווים בלחנים שחיבר להם נחצ'יה, חגיגה לחובבי הזמר העברי, ההולכים שבי בנאמנות זה עשרות שנים, אחר שירי נתן אלתרמן, לאה גולדברג, חיים גורי, יוסי גמזו, נתן יונתן, אהוד מנור, רחל שפירא ואחרים.

כותב המשורר נתן יונתן בהקדמה לספר: "אלה הלחנים שנשבו עם רוחות השמים ועפרות הארץ, שזרמו בעלעולים כים

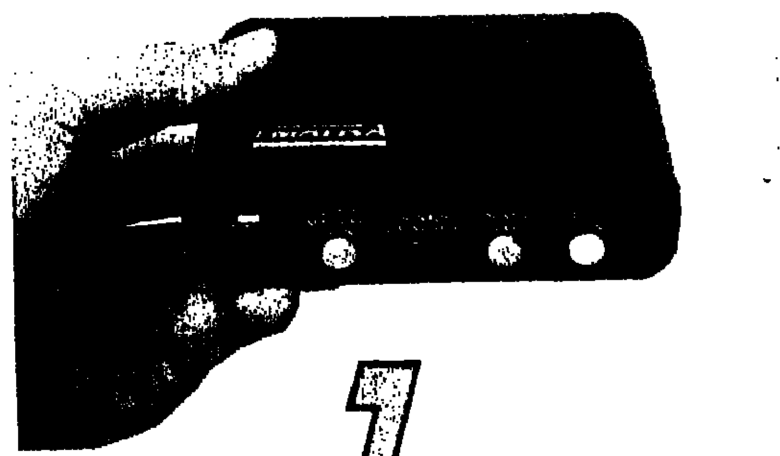

אתה נקם במרגיזיך ורק אתה יודע על כך.

צילום: שמואל רחמני.

נקמה

[illegible]

הזעקה האחרונה בארה"ב וביפן זועקת גם אצלנו. מכשיר קטן וחביב, הפותר, ולו במעט, את תיסכולי העולם המודרני. שמו בעמים זעקן, או נקמן, ומדובר בתחליף אלקטרוני לשעשוע הילדים הידוע, בו יוצרים "אקדח" מאצבעות הידיים וקוראים בקול "פירפיו". המכשיר השחור אינו דומה לאקדח, הוא נראה כמגלה רדאר קטנטן, וייעודו דומה: שיחרור מתחים, הפגת כעסים והורדת לחץ הדם. צפרו עליך, נכנסו למסלול הנסיעה שלך? אל תוותר. הפעל את המכשיר ומיד ירוצו לפניך נורות צהובות, כחולות וירוקות. כעת, כל שעליך לעשות הוא לבחור באחד מכפתורי הקולות, ובאוזניך יישמעו קולות ערבים של נקמה.

ח י י ש ע ה

גבעולי קמה, שקצבו להולכים ולמתוללים, לשרים ולמקוננים אחר קצב שיריהם..."

משב רוח רענן מעניקים לספר איוריו הרכים של אבנר כץ, איור לכל שער, סך הכל שבעה שערים: זמן, מקום ואנשים; שירים; שירי אהבה; עונות השנה; נופים; שירי שבת, תנ"ך; ירושלים.

על כריכת הספר פורטרט של מחבר הלחנים, בעיצוב החדשני כל שיר מקבל תשומת לב ייחודית. על־גבי נייר משובח, "שירים עד כאן" הוא מסע אל "חופים", אל "שיר היונה", אל "אנשי הגשם", אל "ריח תפוח אודם שני", אל "כמו צמח בר", אל "עוד תוזר הניגון", ועוד. וגם כעשרים שירים עכשוויים יותר.

פיטר ברויאר

לחיים

עשה לך בקבוק ליקר

ראשית הליקרים בערפילי ימי הביניים. קדם להם זיקוק היין לאלכוהול, שהוא תנאי ראשון לייצור ליקר. בימי הביניים נועדו הליקרים למטרות רפואיות ומאגיות. כיום הם משמחים לבב אנוש. אפשר לשלב בשימחה זאת גם חדוות יצירה.

ליקר דובדבנים ידוע במזרח אירופה בשם וישניאק ובמערב אירופה בשם שרי־ברנדי. הוא נעשה מדובדבנים, התורמים את טעמם ואת הארומטיות שלהם למוצר הסופי. יש חובבי ליקר הקונים בעונת הדובדבנים כמה קילוגרמים של פרי, לעשיית ליקר. הם עושים כך בערך: מכניסים ק"ג דובדבנים לצנצנת, מוסיפים חצי ק"ג סוכר, סוגרים ומניחים לחודשיים

עד שלושה חודשים. התסיסה הופכת חלק מהתערובת לאלכוהול. בתום התסיסה מוסיפים אלכוהול 95% – והליקר מוכן. אך במהלך התסיסה הבלתי־מבוקרת, ניזוק טעם הפרי ונוצרת חומצת־חומץ לא נעימה, שסופה לקלקל את הליקר.

אני מציע הכנת ליקר דובדבנים ללא תסיסה, במיצוי הטעמים והארומות של הפרי ושימורם:

קונים בקבוק וודקה, מן הסוג הפשוט ביותר, 3–4 ש"ח, בחוזק 40% אלכוהול. מוהלים בסירופ העשוי 20 כפיות סוכר ומינימום מים חמים. מכניסים את הפירות לתערובת, הצריכה לכסות אותם. בתום שבועיים של שריה בתמיסה, מוציאים את הפירות (אפשר להשליך אותם לאשפה). הנוזל שנשאר הוא ליקר ארומטי ומשובח. יש לשמור אותו בכלים מלאים, כדי למנוע מגע מיותר עם אוויר.

הדרך הזאת טובה לא רק לליקר דובדבנים. פרי הפיג'ויה מתחיל להופיע עכשיו בשוק ויהיה זמין במשך חודשיים לערך. להערכתי, מלבד הדובדבנים, אין שני לפיג'ויה כחומר גלם לליקר. הכינו ליקר פיג'ויה – ותופתעו. יצרני הליקרים עדיין אינם עושים זאת.

ישראל עשהאל

מעופף

עטלף אינו ואמפיר

"כמה מידידי הטובים הם ...עטלפים". מדבקה ברוח זו הוציאה החברה להגנת הטבע, להגברת המודעות לעובדה שהעטלף, בניגוד למיתוס הנפוץ סביב

ד"ר מנדי סאולר עם עטלף

צילום: דוד קוזין

כמה מחברי הטובים הם עטלפים...

דמותו, הינו יונק חמוד (לא ואמפיר מוצץ־דם) המייטיב עם החקלאות. אך למרבה הצער, לא כולם חושבים כך וכבר הודברו עטלפים באמצעות גז "לינדן", שפוזר במערות. אוהבי העטלפים הקימו צעקה, אשר הדיה הגיעו עד לאו"ם, ששלח לארץ את ד"ר מנדי סאולר הבריטית, שתדאג לאינטרסים של העטלפים.

ד"ר סאולר: "בחוגי שמירת הטבע בעולם קיימת דאגה מהפחת בקבוצת העטלפים. המצב חמור במיוחד בישראל כה העטלפים, אוכלי החרקים, משמשים מדבירים ביולוגיים מועילים, האוכלים מיני עש, יתושים, וחרקים מזיקים אחרים". היא כבר ביקרה בארץ לפני מספר חודשים, לשם הסברה נגד הדברת העטלפים. בימים אלה ביקרה שוב, לבדוק מה נעשה ולהכין תוכנית חינוכית מקפת בנושא עטלפים, ליישום על־ידי החברה להגנת הטבע.

אולי התוכנית תביא אותנו להתייחס לעטלפים קצת־אחרת. נפסיק להחליף אותם בערפדים המתעופפים בצרחות ממערות אפלות ומושכים בשערות. העטלף הוא יצור קטן ובלתי־מזיק, תראו איך ד"ר סאולר מחזיקה אחד בכף היד.

בלהה דבורי

מבצע! 10% הנחה! למזמינים את כל השלושה 74 ש"ח במקום 82 ש"ח

"מדריך להשגת נשים"

יש לך בעיות במציאת בחורה? אינך יודע איך להתחיל עם נשים? אתה ביישן וחסר נסיון? אל דאגה – מרגע זה נפתרה הבעיה. "שיטת ה־B.M.S. להשגת נשים" תלמד אותך איך להתגבר על כל בעיותיך באופן התנהגותי (ביהוויריסטי). בתוך 30 דקות תלמד את כל הגישות הנכונות לנשים. משפטי הפתיחה וכל שאר הטכניקות להתחיל עם נשים, שלא הכרת מעולם. שיטת ה־B.M.S. תלמד אותך איך להקרין סקס במידה הנכונה. ואיך להביא לכך שנשים תשאפנה לחיות בקרבתך. והעיקר, היא תלמד אותך איך, מתי, והיכן לגעת בהן. השיטה תעזור לך להשיג התאמה מוחלטת בינך לבין בת זוגך.

מהרו ושלחו את ההזמנה. ניתן להזמין גם באמצעות: כרטיסי אשראי, בטלפון 052-450927. ניתן לשלם גם במזומן בבנק הדואר חשבון סילוקין 4612912 או בהמחאות־דואר.

לכבוד ביוכריזמה (ישראל) בע"מ, מחזיקי הזכויות הבלעדיים של שיטות ה־B.M.S., ת.ד. 87, רמת השרון 47100.

כן, אני מעוניין להרחיב את מעגל הכרותי. אני מעוניין בהצלחה בקרב "המין החלש", הצלחה בממדים שעוד לא היו לי..

מצורף סך ______ ש"ח בהמחאה מס' ______ בנק ______

□ שלחו לי את "הדרך הקלה להשגת נשים ולהרחבת מעגל הכרותי באמצעות שיטת ה־B.M.S." – 46 ש"ח.

□ שלחו לי את "כל הגישות הנכונות לנשים ומשפטי הפתיחה באמצעות שיטת ה־B.M.S." – 17 ש"ח.

□ שלחו לי את "כל אזורי הגירוי המנטרלים את התנגדות האשה למגע באמצעות שיטת ה־B.M.S." – 19 ש"ח.

□ שלחו לי את כל השלושה במבצע – 10% הנחה – 74 ש"ח.

שם ______ כתובת ______ חתימה ______

אנו נשגר לכם את החומר במעטפה אטומה, סודיות מלאה מתחייבת ומובטחת.

אם אתה מתחת לגיל 18 דרושה חתימת ההורים.

עם תרמיל ובלעדיו

סרטי המערב הפרוע עשו עוול לאינדיאנים. לא כולם ציידי קרקפות. במקסיקו ובברזיל הם נקרעים בין שני עולמות – מורשת־אבות והחיים המודרניים.

אילן זומר

הקרנוול של ריו מתקרב. תרמילאים ומטיילים אחרים, מתכננים את טיולם לדרום אמריקה כך שלא יחמיצו את הקרנוול. קונים כרטיס לריו דה ז'ניירו. אך יש דרך יותר זולה, כרטיס לקיטו בירת אקוודור. מוטב להתחיל את הטיול משם ולבקר במקומות מעניינים, אותם מפספסים לפעמים בגלל הקרנוול הממוסר, הרחוק ממקורותיו הראשוניים.

אנחנו נפנה לשמורות האינדיאנים. רוב השבטים האינדיאנים כבר איבדו את מסורתם, הם חצויים בין עולמם והעולם המודרני. מנסים לחזור למורשת אבותיהם, לניב השבט המיוחד, לשירים ולריקודים. לדוגמה, שבט נאוואחו, היושב בין ניו מקסיקו לאריזונה. שפתו רק מדוברת, אין בה כתבים, היא עוברת מדור לדור, על פירושיה ורקויותיה. "הו ג'וגי נֶה שָׂרָה" בשפת נאוואחו פירושו – "לחיות בשלום". אך יש גם פירוש עמוק יותר, שממנו מבינים עד כמה נעשה לאינדיאנים עוול בסרטי המערב הפרוע: "לעבור את דרך החיים ביופי ובאמת, לרכוש ידיד אמת, להביט בראי ולראות אדם אמיתי".

תופעה מעניינת נוספת, היא האינדיאנים היהודים. הם חיים בשכונת עוני במכסיקו, הנקראית דֶל־ואלֶה, פרבר ליד מכסיקו־סיטי. אגדה מספרת שאינדיאנים אלה הם צאצאי עשרת השבטים, אך יותר סביר כי הם צאצאי האנוסים שבאו למכסיקו

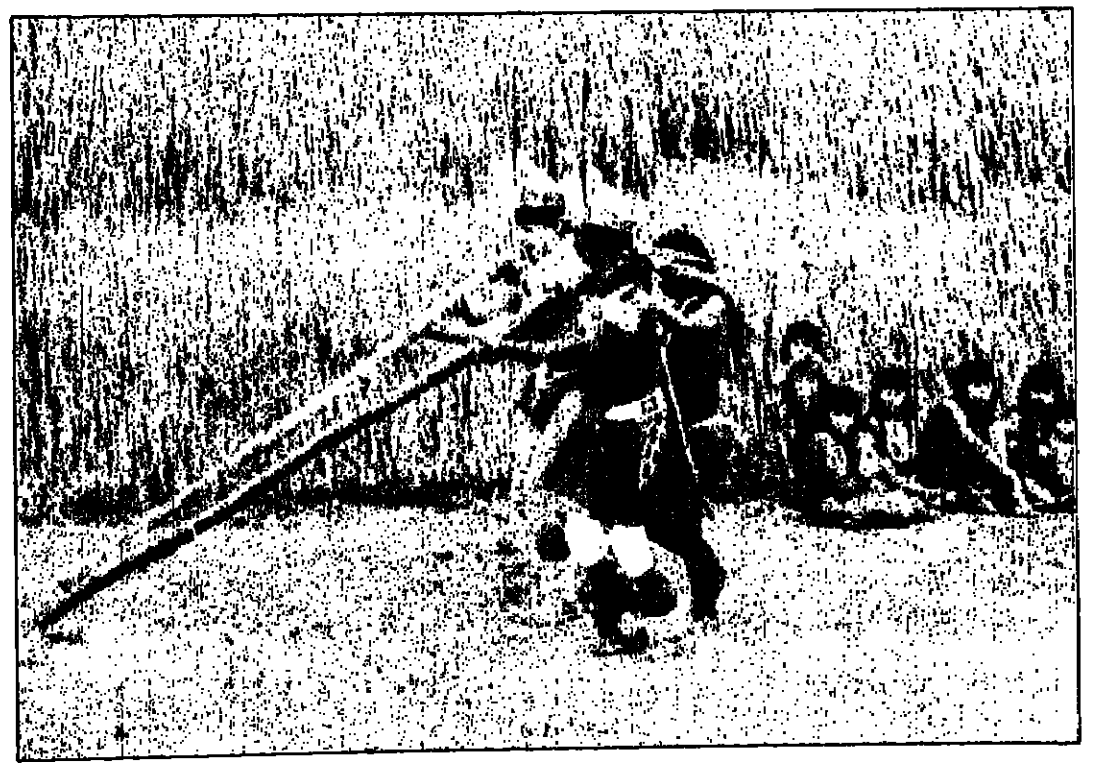

מספרד במאה ה־16, שנמלטו מהאינקוויזיציה. הפליטים היו גברים לרוב, הם נשאו מקומיות, כלפי חוץ נהגו כאינדיאנים, אך שמרו את אמונתם. בכפר וֶנטה־פריאֶטה, כ־90 ק"מ ממכסיקו־סיטי, חיים איכרים עניים וסוחרים זעירים אינדיאנים, המאמינים בתורת משה.

לבוש ג'ינס וחיים קשים

בברזיל פוגשים באינדיאנים האמיתיים, לא חצויים בין העולמות ולא חצי־יהודים. הם לבושים בלבוש אדם וחווה, חיים ומתנהגים כמינהג אבותיהם. באיזור האמזונאס קיימים ריכוזי אינדיאנים שאפשר להגיע אליהם רק בדרך האוויר. האינדיאנים בצפונה של ברזיל מאמינים בסיפורי אבותיהם, לדוגמה על מאיה, נערה יפהפיה שהתאהבה בירח ורדפה בשל כך את כל מחזוריה והטביעה עצמה בנהר. כדי לא לצער את אנשי שבטה, הפך אותה אלוהים לשושנת מים, המקשטת את אגמי האמזונס עד עצם היום הזה.

יש להם גם מיפלצת, איש הג'ונגל, המזכיר את איש השלג הנורא בסיפורי ההימליה. יש לו שיער ארוך וסמיך, שיניים כניבי כלב, ציפורניו ארוכות ולשם הטעיה, הוא מתקדם, כאשר כפות רגליו נגד כיוון ההליכה כדי לטשטש את עקבותיו.

על חופי נהר הסולימוס (המתחבר עם ריו־נגרו ויחד יוצרים את נהר האמזונס), יושב שבט שלפני זמן־מה אחדים מבניו נרצחו

על־ידי מחפשי זהב והרפתקנים שפלשו לשמורה. בתגובה איימו האינדיאנים, משבט טיקונה, כי אם הלבנים לא יבואו על עונשם, עלולים 20 אלף בני השבט לצאת למלחמה. השלטונות מתייחסים לכך ברצינות. ב־1980, בשמורה ברונדוניה הסמוכה לגבול בוליוויה חטפו האינדיאנים ילדים ורצחו אותם. משלחת פיוס יצאה ליצור קשר אתם, היא התקדמה בג'ונגל והשאירה במסלולה בין העצים מתנות שונות, כגון סירים, סכינים ומראות. רק לאחר חודשים רבים נענו האינדיאנים וסיפרו כי חטפו והרגו בגלל התנכלות בורדים החודרים לשמורות ופוגעים גם בחיות וגם בהם. ולא כמו בעבר, כאשר חטפו ילדים כדי להגדיל את השבט.

מקומות מומלצים לביקור

ריכוזי אינדיאנים בברזיל מצויים בכמה איזורים:

■ איזור רונדוניה, בסביבות PORTO VELHO, כ־862 ק"מ מן העיר מאנאוס. בדרך לשמורה יש תחנות דלק ובהן חנויות ומסעדות. אפשר להגיע מכל מקום בברזיל, ברכב פרטי וציבורי.

■ איזור פָּרה, לשמורת XINGU יש רק דרך עפר. פרטים בלישכת התיירות בריו דה ז'ניירו. השמורה שוכנת מערבית לדרך מברזיליה לבֶּלֶם, דרומית־מערבית לבֶּלֶם.

■ איזור צפון־מערב בדרך ל־BOA VISTA, כ־755 ק"מ [...]נאוס. קו האוטובוס נקרא ANDORINHA, כשני שלישים [...] עוברים בג'ונגל, מזה כ־100 ק"מ בתוך שמורה אינדיאנית. [...]ור סבירה עוברת על פני 50 גשרים וגם לאורכה יש תחנות [...]תנות משמר מפני התקפת אינדיאנים. אפשר גם לטייל, אך [...]שות זאת רק עם מדריך המכיר היטב את השטח. מ־VISTA [...]אפשר להמשיך לוונצואלה בדרך היבשה.

[...] מומלץ לבקר באי MARAJO השוכן בשפך האמזונאס [...]יוס האטלנטי. בני שבט NHEMGAIBA ששכנו באי, היו [...] האינדיאנים בברזיל שיצרו קשר עם הלבנים, במאה ה־17. [...] רואים את ההשפעה האינדיאנית, בעיקר בחפצי אמנות. [...]ס לאי בטיסה, חצי־שעה במטוס חד־מנועי מבֶּלֶם, או בספינה [...]שעות. הטיסה מומלצת, יש תצפית יפה על שפך האמזונאס. [...] מקום הנקרא חוות MARAJOAN, ביקתות עץ בעלות שתי [...], שקפות מרפסות המשמשות ללינת תיירים. בטיסה מגיעים [...] MARAJOS, ממנה מועברים הסיורים המאורגנים לאחת [...], קם מסיירים במירעה התאו. אפשר גם לדוג ולרכב על [...] ומקבלים ארוחה אינדיאנית טיפוסית. בלילה צופים בציד [...]. מומלץ לבקר בעיר הראשית של האי, SOURE ובחוף SALVA[...], שם בשעת גיאות חודר האמזונאס עמוק לתוך [...]יוס האטלנטי ומשנה את צבע המים. המראה נפלא.

[...]ולים מאורגנים ניתן לקבל בסוכנות נסיעות מיוחדת. אמנם לא־זול, אך מומלץ לאלו שאינם תרמילאים מובהקים. פרטים בטלפון 287־9048–287־9697. הכתובת:

RUA VISCONDE DE PIRAJA 414 GRS. 1005/6 ,22410
IPANEMA RIO DE JANEIRO, BRASIL ■

לצעירים ולצעירים ברוח: תמצאו כאן עצות ומידע ערכני על טיולים למקומות לא־שגרתיים, בעלי סחו־משיכה מיוחד. המדור מיועד בעיקר למטיילים עם תרמיל על הגב, אבל אפשר גם עם מזוודה. נתאר מסלולים מיוחדים, נביא כתובות של מקומות לינה זולים. נציין מה מותר ומה אסור לעשות במקומות אלה. ניתן גם לכם הזדמנות להתבטא (אגא, בקצרה), בתרומת מידע מניסיון אישי ובסיפור חוויות. נשיב על שאלות ונקל על יצירת קשר בין מטיילים.

המעוניינים בכל אלה, יפנו ל: אילן זומר, יעבי לענייני, ת.ד. 20010, תל־אביב 61200

מלכי הג'ונגל

מיפגש האינדיאני והצעירה הלבנה

אינדיאני צעיר יוצא ללימודי כמורה ברומא. הוא נקרע בין שני עולמות – מסורת אבותיו מצד אחד והשבועה הקאתולית בעולם המודרני מצד שני. הוא חוזר בו משבועתו וחוזר לחיות בקרב עמו, להיות שם למנהיג. הגורל מפגיש אותו עם צעירה לבנה, גם היא אכולת ספקות, המגיעה לשבט האינדיאני כמיסיונרית, עם קבוצת נזירות. המיפגש הוא מיפגש בין תרבויות והרקע הוא חיי האינדיאנים. רומן נוסח ברזיל, בה חיים לבנים שמוצא אבותיהם באירופה ואינדיאנים, צאצאי הילידים.

הסיפור דמיוני, אך הוא מבוסס על הכרת חיי האינדיאנים, מינהגיהם, לבטיהם, אהבותיהם, קנאותיהם. חומר רקע מצויין לכל מי שחולם־חושב על ארצות רחוקות ואינו מסתפק בתאורי נוף, לא־כל־שכן למי שרוצה להגשים חלום ולטייל בשמורות האינדיאנים בברזיל, על־אודותיהם כותב אילן זומר. שם מתרחשת העלילה של מאיירה, ספרו של דארסי ריבֵּרו, אנטרופולוג המכיר היטב את חיי הילידים בברזיל. הוא משמש פה לאינדיאנים, אך מכיר גם את הצד השני של מטבע היחסים בין המימשל והשבטים, כמי שהיה שר חינוך, יועץ לנשיא ועכשיו סגן־מושל ריו דה־ז'אניירו.

מאיירה, מאוייר על־ידי פוטי, יצא בימים אלה בעברית ותרגום מרים טבעון, במסגרת הסדרה הפתוחה של הוצאת ספרית מעריב, ספרי סימן קריאה / הוצאת הקיבוץ המאוחד.

ת.ע.

פולין 1988 – 1939

בחזרה לראדום

48 שנים חלפו מאותו יום שבו עזבה אממה לוין את ביתה בראדום והצליחה להגיע לפלסטינה א"י. כאן הקימה את ביתה. בגבור עליה הסקרנות והגעגועים – החליטה לחזור לביקור בפולין. צילצלה אלי, בנה, ואמרה בפולנית: "נוסעים". נסענו וראינו. שלום בית, שלום זכרונות.

כתב וצילם:
בני עורי

אממה לוין, כפי שצולמה באוקטובר 42' בטהראן, בדרכה לארץ.

הכל קרה מהר מאוד. כמו אז – כך גם עכשיו. אמא צלצלה במוצאי־שבת. נשמעה נרגשת והחלטית: "אני רוצה לנסוע לפולין". זו לא היתה הפתעה בשבילי, אבל באותו לילה זה נשמע דרמטי מאוד.

אז, בבוקר יום ראשון, אחד בספטמבר 1939, היתה אמי, אממה לבית לוין, עלמה בשיא פריחתה. המאטורה, תעודת הבגרות מאחוריה; כל החיים לפניה. בשעות הבוקר של אחד בספטמבר ההוא התנפצו כל החלומות, כל התקוות, הילדות המאושרת והבחרות. בעיר הולדתה ראדום, נשמעו האזעקות והצעקות והחלה הבריחה. מהבית ברחוב מוניושקי 21, מהקליניקה של אבא, מהשכנים, מהחברות, מהזכרונות. הכל נשאר מאחור.

דוקטור צבי לוין, רופא נשים ומיילד, אבא של אמא, סבא שלי, היה קצין בצבא הפולני. הוא לקח את אשתו אולגה ואת בתו הצעירה אממה ובין הפגזות גרמניות מן האוויר – עשו את הדרך צפונה ומזרחה ללובלין, שהו זמן מה בדירת הדוד בקומה העליונה של הבית. בשלב מסויים, כאשר התגברו ההפגזות, עברו לגור בקומה הראשונה וסבא שלי, הרופא, היה חוצה את הכביש למסעדה שממול ומביא אוכל בסיר.

אחר־כך חצתה המשפחה את הגבול. כל הדרכים אז הובילו לסיביר. בקור של ארבעים מעלות מתחת לאפס. סבא עזר לנשים הרוסיות, סבתא עזרה לו ואמא עזרה לשניהם. אחר כך שוב הנדודים: טומסק, נובוסיבירק, טאשקנט, טהרן, קאראצ'י, עדן, תעלת סואץ, רכבת לעתלית, תל־אביב, נתניה.

כאן, בתחנה האחרונה ב־1946, נישאה אימי לאבי ישראל לבית לדרמן. אבי, שבינתיים הלך לעולמו, נולד בלובלין. גם אמא היתה, כזכור, בלובלין, אך הם לא נפגשו שם, אלא כאן. אבל הם המשיכו לחשוב, לחלום ולאהוב בפולנית. כך גם יתר בני המשפחה והידידים הקרובים, וסבתי המנוחה שהתגוררה בסמוך והתקשתה בערוב ימיה לקלוט שפה חדשה וקשה.

ואני שהגעתי לעולם, למדינה עצמאית, לתרבות ישראלית ולשפה העברית מבחוץ וגם מבפנים בבית, אבל גם הרבה פולנית קולחת, וסיפורי זכרונות גואים והולכים. גדלתי על תרבות רחוקה, על ילדות אי שם, על פלנטה אחרת. וכל שנותי, שלושים ויותר, סבבו בין רחובות ראדום לסמטאות לובלין, בין בית הספר הנוצרי לבנות לבין צבא אנדרס המתקדם לעבר ארץ־ישראל, בין קאז'ימיר הגדול וירוויגה יאגלו לבין בני המשפחה שנשארו שם ונטבחו במאיידנק בטריבלינקה ובאושוויץ ואפרם נשטף במימי הויסלה. והתמונות המצהיבות של אלה שהיו ואינם, כולם מחייכים וצוחקים ומלאי תקווה בקיץ האחרון של 1939.

ועל רקע הטלפון האחרון, במוצ"ש, היה ברור לי שאמא לא תסע לבדה לפולין. טיול מאורגן לוארשה, קרקוב, לובלין, טרבלינקה, מאיידנק ואושוויץ וטיול פרטי לראדום. זו התוכנית. ובאותו מוצאי שבת, בטלפון, אמרתי: כן אמא, אני נוסע.

נחיתה בין "אירופלוט" ל"לוט"

תל־אביב וארשה. אל על. ישיר. מרחק טיסה – שלוש שעות וחצי. נחיתה רכה בין מטוס "אירופלוט" רוסי למטוס "לוט" פולני. על המטוס שלנו לא כתוב "אל על". גם לא "ישראל או "מגן דוד". כלום. אבל אנחנו שם. דרכונים, מכס. שעה ועשרים דקות – ואנחנו בחוץ.

אוטובוס עם נהג פולני ומלווה פולני ומסביב כולם פולנים ומדברים פולנית. אני מרגיש בבית. קשה לי להסביר מדוע. אני יודע: פולין, אנטישמיות, שנאה, פוגרומים. אני יודע. אך ברגע זה – הכל נשכח, נעלם.

יום שני. גיטו וארשה. מה שנשאר ממנו. כלום. רק אנדרטה של רפופורט ואנדרטה ברחוב מילא 18 ואנדרטה באומשלגפלאץ ודוד אלכסנדר שביקש שאחפש את בית הוריו ברחוב ירסקה בוארשה. היה בית. היה רחוב. עכשיו יש שם גן ציבורי רחב ידיים.

יום שלישי. לובלין. שלוש שעות לפני השקיעה – אמא ואני רצים ומוצאים את הבית של דוד מאוריציו ואת הבית של דוד סבצ'ניק ואת המסעדה ממול שניצבת עדיין במקומה. אמא נכנסת פנימה. בפולנית משובחת היא מספרת למלצרית הצעירה את הסיפור, שיחזור על עצמו שוב ושוב בימים הקרובים: נולדתי כאן, עזבתי לפני 49 שנה, חזרתי עכשיו.

המלצרית מרותקת. זונחת את לקוחותיה ומפצירה באמי לספר עוד. אני ניצב שם, מבין את השפה אך לא את להיטותה של המלצרית הצעירה לשמוע את סיפור השורשים הכל כך אישי שלנו.

באור אחרון אנחנו מגיעים לרחוב שלושה במאי מספר 23. נכנסים פנימה דלת ראשונה מימין. דלת עץ כבדה צבועה בחום כהה. פיתוחים מעטרים את הדלת. אני מעביר את ידי בפינה הימנית העליונה. את שני החורים שנשארו שם לא אטם הזמן גם אחרי חמישים שנה. פעם היתה כאן מזוזה. פעם נולד כאן אבא שלי.

משפחה יהודית בלב לובלין. בקיץ ההוא של 1939, אבא הצליח לברוח. גם אחיו פישל ברח. אבל אברהם, חנה, הנריק, דוד ודוקטור שמחה לדרמן נשארו שם. למחרת, הדלקנו נר נשמה לזכרם בצריף הראשון מצד ימין ממש בכניסה. היום קוראים למקום: מוזיאון. אז קראו לו: מחנה השמדה. מאיידנק. בלב לובלין.

הימים חולפים מהר: טרבלינקה, אושוויץ, בירקנאו וארשה. היום הלפני האחרון בפולין. יום חופשי. שתים עשרה דקות לפני שמונה בבוקר. קר בחוץ. ערפילים מכסים את וארשה. כמה צריחי כנסיות נעלמים. נהג מונית קשיש וחביב מקדם את פנינו. מונית חדשה. יוצאים לדרך. ממש ביציאה מוארשה שלט ראשון: ראדום – 89 ק"מ. רער קל. לא תאמנו את הביקור עם אף אחד. לא ידענו אם יש מישהו בדירה של אמא שלי בראדום. ואולי לא יפתחו לנו את הדלת? ואולי יגרשו אותנו כפי שכבר קרה לכמה מחברינו לטיול? אנחנו בדרך לרדום וכל השאר כבר לא חשוב. שעת נסיעה. בתשע ורבע הגענו. אמא יושבת ליד הנהג ומכוונת אותו ימינה ושמאלה ושוב שמאלה כאילו רק אתמול היתה שם. ממש בלב ראדום רחוב מוניושקי מספר 21. הבית ניצב על תילו. המצלמות שלי כבר מוכנות לתעד: אמא חוזרת הביתה לאחר 48 שנים, עשרה חודשים ותשעה עשר יום.

בשתי ידי אני מחזיק את מצלמת הוידיאו. על כתף ימין מכשיר ההקלטה. על כתף שמאל מצלמת הסטילס וערשת זום נוספת. אמא חוצה את הכביש ואני מצלם. הרחוב אינו סואן במיוחד. אנשים חולפים על פנינו. סתם יום של חול עבורם. מביטים במצלמות וממשיכים בדרכם לעמוד בתור לפני דוכן הגלידה או הקיוסק לממכר עתונים.

אני רואה את אמא פעמיים: בעין אחת דרך העדשה ובעין השניה מנסה גם לקלוט את ההתרחשויות מסביב. מצלמת הוידיאו משוכללת ועושה הכל בעצמה. צריך רק לראות מה מצלמים. "תסתכל למעלה" אני שומע את אמא, "הנה המרפסת שלנו, זאת עם הפרחים, והנה החדר שלי, החלון שלי פתוח". אני מצלם.

"בוא נעלה בני, אני מבקשת". בכניסה לחדר המדרגות אנו פוגשים אשה אחת שזה עתה נכנסה ובמקרה גם היא עולה לדירה של אמא. מדרגות העץ נשארו כשהיו. אני רואה את אמי רצה במדרגות לשחק עם חברותיה בחצר הסגורה. אני שומע אותן צוחקות ומאושרות... אני ממשיך לצלם וברקע הצעדים המהורהרים בחדר המדרגות אני שומע את אמא לוחשת: "בני, אני לא מרגישה את הרגליים שלי".

את דפיקות הלב שלי אני מרגיש. קומה ראשונה, שניה שלישית. על המשקוף שלושה פעמונים, שלושה שמות, שלוש משפחות. בפינה הימנית העליונה שני הסימנים המוכרים. האשה מצלצלת בפעמון אחד. כמה שניות. אין תגובה. מצלצלת בפעמון השני. שוב כמה שניות. שוב אין תגובה. אמא מביטה בי. אני קורא את מחשבותיה. אנחנו ממתינים בשקט. אני אומר לאמא בעברית שתלחץ על הפעמון השלישי. מאי משם נשמעים קולות. הדלת נפתחת ואיש משופם ניצב בפתח.

האשה מספרת לו את הסיפור ששמעה מאמי כמה דקות קודם לכן. בעוד הם משוחחים אני מנסה להביט מעבר לכתפו של האיש מניד בראשו, מחייך מעט ואומר: בבקשה הכנסו. אמא חולפת על פני הדלת והאיש ונכנסת הביתה: "בני אתה מבין, זו הדירה של ההורים שלי, של סבא וסבתא שלך. כאן נולדתי".

אמא ניגשת לדלת הימנית. האיש פותח את הדלת: "זה היה החדר שלי. הקירות היו בצבע כחול של שמיים, וכאן עמדה המיטה הארון והשולחן וכאן היתה תלויה תמונה". אני מצלם.

"ממול בחדר השני גר אחי ויטק, זה היה בשבילי מחוץ לתחום", אמא מספרת, ואנו נכנסים לחדר. עוד סתם חדר. אין זכר למעשי הקונדס שדודי היה עושה ונכנסו לפנתיאון הסיפורים המשפחתי. והדלת השלישית מוליכה לסלון הענק של משפחת לוין. אני ממשיך לצלם. קצת פוחד שמישהו יגיח לפתע ויגרש אותנו מהדירה של אמא. האיש המשופם מחייך במבוכה. רק לפני כמה דקות קם משנתו. אולי שתה מעט בלילה ופתאום באים שני זרים, חודרים לחדר השינה שלו, מצלמים בלא הרף ומספרים לו שפעם לפני חמישים שנה זו היתה דירתם.

אמא שואלת אותו האם מישהו מהשכנים עדיין חי. כן, הוא עונה, סאשה, והוא גר ממול. הוא הולך לקרוא לו ובינתיים, מטעמקי הדירה, מגיחה אשה מבוגרת, שיער לבן וחיוך רחב. ושוב אמא דוחסת 50 שנים לכמה משפטים והיא מתקשה להאמין שמישהו חזר לאחר 50 שנה לראות את ביתו. היא מזמינה אותו לסלון שלה: חדר השינה של סבא וסבתא שלי. הטלוויזיה בחדר פועלת ושני ילדים, נכדיה של האשה, ישובים על הספה וצופים. אני ממשיך לצלם ואגב כך אני נותן לילדים חבילת מסטיק וחפיסת שוקולד.

אמא מבקשת לראות את כל הדירה. מתברר שאת פינת האוכל הענקית סגרו במחיצת עץ ואת כל הדירה הפכו לשלוש דירות. מחדר אחר יוצא זוג צעיר: היא בלונדינית יפה, דקיקת גיזרה ושפתון אדום והוא בג'ינס ושיער קצר. שניהם מחייכים, נכנסים לסיפור ומתחילים להתרגש. אני עוזב אותם וחוזר לצלם שוב את כל החדרים. ליד הכניסה אני פוגש את האיש המשופם בחברת איש נוסף, חרוש קמטים וסיגריה. "זה הבן שלה" אומר המשופם לשני, "אז אתה בוודאי הבן של אממה" פונה אלי השני והמצלמה כמעט נופלת מידי. הוא זוכר את אמא, הוא זוכר את השם של אבא אחרי חמישים שנה. "אמא שם", אני אומר לו ומסמן בידי. הוא הולך ואני אחריו. מצלם. מחשכת המסדרון לאור מחלון המטבח.

הוא: "אממה ?!", אמא שלי: "סאשה ?!". חיבוקים, דמעות, התרגשות. מתרגש.

אממה לדרמן־עורי, לבית לוין, כפי שצולמה באחד הרחובות של עיר הולדתה, ראדום.

הבית שלנו – מפקדה של הגרמנים

אמא בקלוז אפ: שתי דמעות גדולות. מתיישבים בסלון. אמא וסאשה נזכרים. סיפורים על החיים שלפני המלחמה ההיא. זכרונות ילדות מאושרים של שניהם. אחר־כך עושים כעין סיכום של אלה שכבר אינם, אלה שנשרפו באושוויץ ואלה ששרדו ונפטרו במשך השנים. הכל ישובים מסביב ומקשיבים. תה חם ועוגיות מוגשים לשולחן. סאשה מספר לכולם על סבא שלי, הדוקטור המכובד, על מעלליו של דוד ויטק הצעיר ועל יראת הכבוד שרחש לסבתי. אחר הוא מגלה לנו שמיד לאחר כיבוש ראדום, הגרמנים השתלטו על כל הרחוב הזה, גרשו את כולם והפכו את הבית הזה ואת הדירה הזאת למפקדה שלהם. את כל הרהיטים הוציאו מהדירה ושלחו לבני משפחותיהם בגרמניה. סאשה ראה זאת במו עיניו ואפילו נצטווה לעזור להם בהוצאת הרהיטים.

הכל קמים. האשה הצעירה נותנת לאמא ספר למזכרת: "פאן טדיאוש" בפולנית. הקלסיקה של התרבות הפולנית ושל אדם מיצקביץ. הקדשה חמה נכתבת בעמוד הראשון וכל השאר מצטרפים וחותמים. האשה המבוגרת מבקשת שנשלח לה מישראל בקבוק עם מים קדושים. אמא מבטיחה לשלוח ולשמור על קשר. יורדים במדרגות העץ. שלום בית, שלום וזכרונות. עוד מבט אחד. מנסים לשאוב פנימה את כל החוויה המרגשת הזאת, לנסות ולשמר את האווירה הכל כך מיוחדת, הכל כך חד פעמית, כעין התגלות והתעלות.

זהו. המונית בדרכה לבית־הספר. באותה דרך שאמא עשתה ברגל מדי יום כאשר למדה בבית הספר. רגלי פולין ניצבים בחזית בית־הספר. שוב משחק לנו המזל. למרות חופשת הקיץ – בית הספר פתוח. במקרה מגיע למקום מורה צעירה, שומעת את סיפורה של אמי ומזמינה אותנו להיכנס. גם היא מתקשה להאמין שמישהו חזר לבית־הספר שלו לאחר חמישים שנה. היא מובילה אותנו לאחד החדרים שם יושבת, במקרה, מנהלת החשבונות. כעבור כמה שניות מתברר שהיא בת גילה של אמי ולמדה בבית ספר סמוך. השיחה קולחת. שמות של בנות, חברות משותפות ומה עלה בגורלן. הזמן חולף. אמא רוצה לראות את הכיתה שלה. בדרך על הקירות אנו חולפים על פני תמונות מחזור: 1920, 1921, 1922... אנחנו מחישים את צעדנו... 1937, 1938 ו...והו. מחזור 1939 של אמא שלי אולי הצטלם – אבל לא הספיקו לפתח או להכין את תמונת המחזור.

אנו חשים אכזבה קלה. בתמונת המחזור של 38' אמא מראה לי את המורים שלה ואת המנהלת שהכל יראו ממנה. אני מביט בתמונות הקטנות, בפרצופים ההם המעונבים והמחוייטים היטב, ומבין את יראת הכבוד שאמא ניסתה להחדיר כל השנים לי ולאחי, יראת כבוד לבית הספר ולמורים.

סוף הביקור. נפרדים. המונית חולפת על פני רחובות ראדום. עוד מעט מן הנוף שהיה מוכר כל כך, חביב כל כך, לנוף שהיה הבית של אמא שלי.

בלילה, במלון בוארשה, אמא אומרת שטוב שנסענו וראינו והרגשנו, וכמה מוזר שרווקא היא מכל בני המשפחה זכתה לחזור הביתה, לסגור מעגל, להדליק נר נשמה במאיידנק, בטריבלינקה ובאושוויץ, להיות בראדום ולחזור לישראל. כי רק כאן, בישראל, נמצא הבית, נמצאת המולדת.

וזה נשמע אולי שחוק ומוכר, אך זו האמת – גם אם היא עדיין נאמרת, לפעמים, בשפה הפולנית. ■

גלגלחו"ל

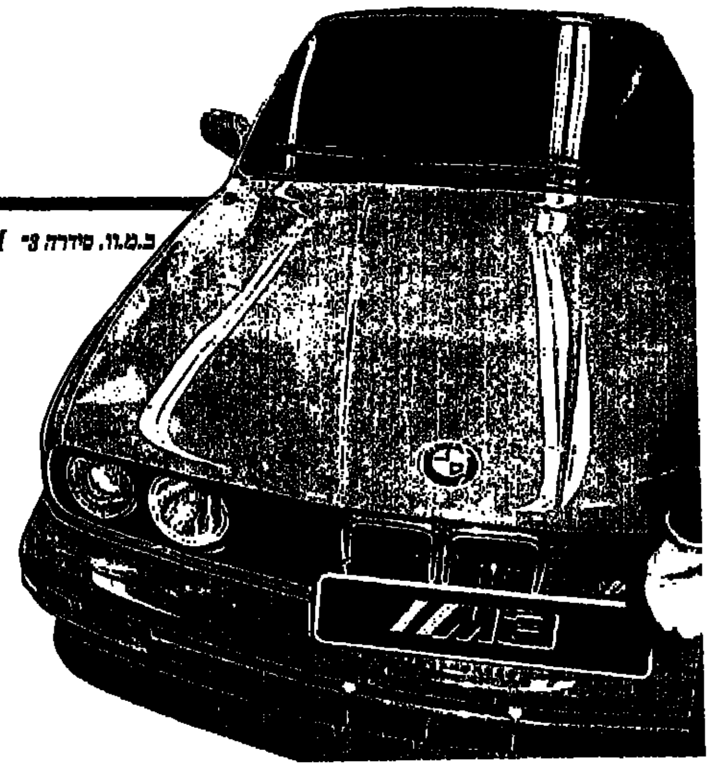

ב.מ.וו. סידרה 3 M

רוני מנדלבאום

ב.מ.וו. משופר

ב מינכן סבורים שלא מספיקים 200 כוחות־סוס כדי להתייצב בראש הפירמידה. לשוק יצאה גירסת פיתוח (EVOLUTION) של ה־M-3 המוגדרת כמכונית מירוץ חוקית לנסיעה בכביש ציבורי.

מבחינה חיצונית הגירסה החדשה שונה מעט בזכות ספויילרים מחומר פלסטי חרשני שהרכבו סורי שהם רחבים ונמוכים יותר מהגירסה הרגילה.

באשר לצד הטכני, המפרט הבסיסי לא השתנה ועדיין ה־M-3 עושה שימוש במנוע בנפח 2.3 ליטר, ארבעה צילינדרים וששה־עשר שסתומים לצילינדרים אלו.

מבנה הבוכנות שונה, גלי הזיזים הפכו עוד יותר ספורטיביים ואף מערכת ההזרקה – עם הצתה אלקטרונית אינטגרלית – מסוג מוטרוניק "ML3" – בוש שונתה מעט.

התוצאה 220 כ"ס (200 בגירסה הרגילה) ב־6750 סל"ד.

מהירות מירבית 243 קמ"ש.

בכוונת היצרן לייצר רק 500 יחידות כדי לאפשר לרוצים בכך להתחרות במירוצים לקבוצה A המחייבות כל גירסת פיתוח להיות מיוצרת בלפחות 500 עותקים. המחיר, לפני מס כ־70,000 $.

לחובבי השמש והרוח מציעה ב.מ.וו. גירסה חדשה של ה־320iL קבריולט.

מנוע ששת־הצילינדרים המוכר (1990 סמ"ק) מספק כ־129 כ"ס וכל הסידרה תיוצר ב־200 עותקים ממוספרים בלבד.

הגג, מתקפל באופן הידראולי "ללא מגע יד אדם" ובלחיצת כפתור. הפגושים והמראות בצבע המרכב. המחיר כ־35,000 $ לפני מס.

הפצצה האמיתית תגיע רק לקראת הקיץ הבא:

ב.מ.וו. M-3 קבריולט 200 כ"ס.

מחיר, עדיין לא ידוע.

אאודי

בין המגיעים בסתיו הקרוב – גם מכונית הדגל של אאודי, שאנשיה לא יכלו להשאר אדישים נוכח המתקפה המסיבית של ב.מ.וו. סדרות 5 ו־7 כמו גם של מרצדס, שהשאירו במידת מה את האאודי 100/200 בצל.

השם עדיין לא ברור אך זו תהיה מכונית סלון גדולה שתונע ע"י מנוע 8 צילינדרים גדול בנפח של 3.6 ליטר ותצוייד ב־32 שסתומים. ארבעה לכל צילינדר.

הצגתה של האאודי החדשה נקבעה למחצית ספטמבר, מעט לפני סלון פאריס, וכבר מדברים על דגם פיתוח של המכונית שעדיין לא הוצגה;

במחלקת המחקר והפיתוח של אאודי עובדים כעת במרץ על מנוע שיצוייד בשני מגדשי־טורבו שיאפשר לקבל הספק של כ־400 כ"ס לעומת 250 כ"ס בדגם הרגיל.

בתכנית גם מנוע 5 צילינדרים וחמישה שסתומים לכל צילינדר (סה"כ 25) שיהווה בסיס לדור חדש של מנועים גבוהי הספק מתוצרת אאודי.

בפיקוחו של המהנדס פרדיננד פיק (F. Piech) שוקדים על תכנונו של מנוע זה, שכאשר יתווספו לו גם מגדשי טורבו, יוכל לספק בסביבות 320 כ"ס.

יתכן כי מנוע זה ישמר עד לתערוכת פרנקפורט 1989.

בסלון ז'נווה (מרץ 89') יתכן כי יוסר הלוט מעל רגמי הקופה של האאודי 80/90.

הקופה החדשה תוצע לקהל בכל קשת רגמי המנועים המייצגים כיום את דגמי ה־80/90, כולל הנעת קוואטרו, לכל ארבעת הגלגלים.

דגם הקופה יתייחד בשתי דלתות גדולות בצדדים ודלת אחורית גדולה שאותה תקיף סביב, כנף איירודינמית גדולה. החזית תהיה זהה ל־80/90 של היום.

יתכן כי המנוע הבסיסי יהיה ה־1.8 E, כלומר, ארבעה צילינדרים, הזרקת דלק ו־110 כ"ס.

בשיא הדגם, בינתיים יוצב מנוע בן 2.3 ליטר, ששה־עשר שסתומים שייספק כ־160 כ"ס מארבע בוכנותיו.

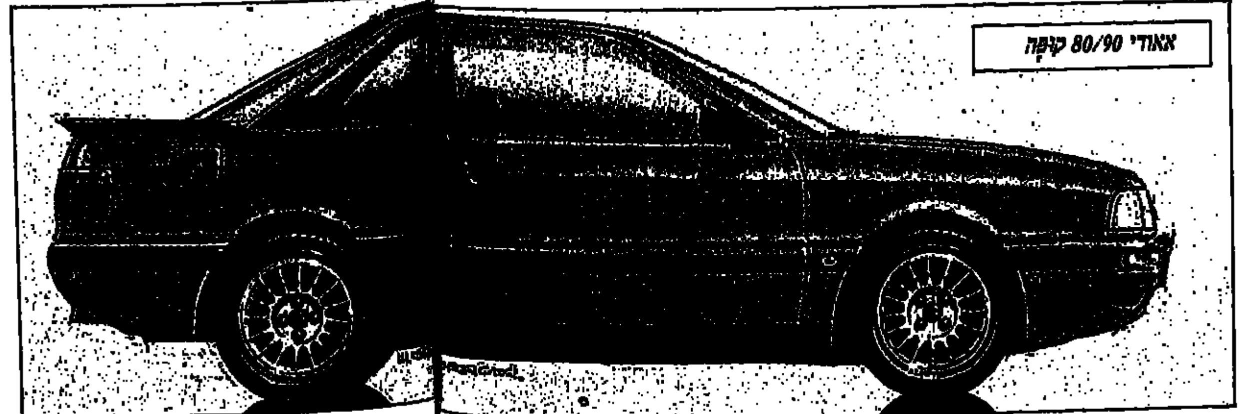

אאודי 80/90 קופה

בטיחות

החיישן בולם

ח ברת הצמיגים הבריטית "AVON" שוקדת על פיתוחו של מתקן שיבלום באופן אוטומטי רכב הנע לאחור, כאשר סידרה של סנסורים – חיישנים – המותקנים באחורי הרכב תדווח על "מיכשול".

כרגע מיועד המתקן לשימוש במשאיות בלבד, אך יש מי ששוקד על פיתוח המתקן והתאמתו לשימוש במכוניות פרטיות.

■ חברת "ווקסהול" החליטה על מבצע "חינם אין כסף" של התאמת כל מכונית, שיצאה משערי המפעל לאחר 1985, לבנזין ללא עופרת שנחשב לפחות מזהם.

יוזמה זו התאפשרה לאחר שמחקר הראה כי 88% מנהגי בריטניה מעוניינים לעבור לשימוש בבנזין ללא עופרת ובכך לתרום לשיפור איכות הסביבה.

חברת "ווקסהול" מסוגלת לעמוד במבצע משום שכל המכוניות שנוצרו אצלה החל משנת הדגם 1985 נוצרו כשהן מוכנות לקבלת המתקן המאפשר שימוש בדלק "נקי" שמספר האוקטן שלו נמוך מדלק רגיל.

טיפול קוסמטי לפני המכונית

ה ישראלי ומכוניתו: רומן מסעיר. מצד החתן: מר ישראלי, כנהג וכבעל־רכב, הולך בדרך־כלל על הכל או לא־כלום. יחסו למכונית נע בין טיפול ירני מתמסר עד השתעבדות – לבין הזנחה עד זוועה. מצד הכלה: יצור מתכתי ארבע־גלגלי, עם גוף מכוסה שכבת צבע, נתון לחסרי אקלים קשה ולפגעי סביבה לא אוהדת (נזקי ריידינג, מה שהציפורים משאירות עליה), ונוטה ללקות ב"מחלות עור" שונות (שריטות וכתמים).

לדוגמה, בנסיעה בחולות, המכונית מתכסה בשכבת אבק סמיכה, ובדרך הביתה מטפטף עליה הגשם שיורד, נדמה, רק כדי להדביק אליה את האבק כמו בדבק־מגע. או נסיעה חורפית רוויית בוץ עמוק וכבד, ופה ושם מפגשים עם אבני־חצץ קטנות, ששורטות את הצבע. אלה הם חייך, בעל רכב. מה שעשית עד עכשיו בעניין זה, היה לחזור הביתה, לחכות ליום שישי, ולהקדיש את צהריו לשטיפה, שיפשוף, מירוק וציחצוח. ומדי פעם לנקוט בצעד דראסטי יותר – ווקס ופוליש. או שעשית לבד, או ששילמת לאחרים שיעשו זאת במקומך.

עכשיו יש חדש בתחום הזה, בלי לפגוע בכבוד הווקס והפוליש הוותיקים. פטנט שהגיע זה לא כבר ארצה מארה"ב ומאפשר למי שרוצים שיקירתם הממונעת תמשיך להיראות כמו־חדשה אחרי כל רחצה, גם כשהיא כבר בת ארבע – להגיע לכך כמעט בלי להתאמץ. רק לשטוף במים, לנגב קלות, וזהו. כך נשבע לנו בהתרגשות אחד המשתמשים הראשונים בחידוש, שיטת ציפוי אקרילי דורשאיין. זה תהליך שבו מצופה גוף המכונית בחומר מיוחד (תערובת של פולימרים ממשפחות הפלואורו־פחמנים, הפוליאתילנים והחומרים האקריליים), המטהר את נקבוביות הצבע, מתיך את מישטחו העליון ואחר־כך חוזר ומתקשה יחד עמו כמישטח משיי חלק, שנקבוביותיו נותרות סגורות ואטומות לאורך זמן. מתקבל גימור נוקשה ועמיד, המתאחד בפועל עם צבע המכונית, והצבע עצמו זוכה למראה מחודש, עשיר ומבהיק.

לאחר הטיפול, אומר היבואן, עומד הצבע בפני רוב תהליכי הדהייה וההמצון, כמו גם נגד תהליכי הרס אחרים, וברוב המקרים די בהעברת מטלית לחה, להסרת כל לכלוך ולהשגת הברק הנכסף. היבואן מבטיח שביצוע הציפוי לפי ההוראות המקוריות אינו יכול לגרום נזק, והוא מעניק למכוניות המטופלות אחריות של שנה. הציפוי עמיד בפני רחיצה רגילה, לרבות במינהרה ובסילוני מים בלחץ.

התהליך נעשה בתחנות דלק, אצל צבעי רכב ובתחנות שירות שהוסמכו לכך (בשלב זה: עשר נקודות באיזור ת"א והמרכז). הוא מתאים לכל סוגי המכוניות, בתנאי שמצב הצבע שלהן סביר עד טוב. 200–300 ש"ח, לפי גודל המכונית.

דני קרן

צרפת

[illegible]

כך אמורים להיראות פני דמות של מכונית, אחרי טיפול ב"דורשאייק".

היה מנוע ? – זרוק והחלף

ה שימוש בחומרים פלסטיים נעשה נפוץ יותר ויותר במכוניות. כבר היום – 8% ממשקלה של מכונית ממוצעת הם חלקי הפלסטיק. כאשר אנחנו רואים עליה של 30% בערך זה בעשור האחרון. במכוניות שייוצרו בין השנים 1990 ל־1995, צופים המומחים עלייה נוספת בת 50% בשימוש בחומרים פלסטיים. בעלים אחרונים עד 1995 – 12% ממשקלה הכולל של מכונית נוסעים יהיה מפלסטיק.

ישנם אף מפעלים המאמינים במנוע מפלסטיק, שיהיה כמובן הרבה יותר קלים ממנועים בנויי המתכת העכשוויים. בין מפעלים אלו יש מי שמאמין במנועי פלסטיק קטנים חד־פעמיים [illegible]

[illegible]

התואר התיירותי המובחר לשנת 1988 אורגן ע"י ת.י.ל.

פונדק דברת

מסעדת שירות עצמי, מרווחת וממוזגת, ארוחות חמות וקרות, שירות מהיר ואדיב מ-7 בבוקר ועד שעות הערב כל השבוע.

להתראות בדברת.

לפונדק דברת

ברכות חמות

שלמה כהן

סוכנויות מזון בע"מ

איחולים לקבלת התואר התיירותי המובחר

קונדיטוריה מסד

כיכר המעין, נצרת

לפונדק דברת

עלו והצליחו

שירות קירור

ר. סימון ושות' בע"מ

תבליני ארצנו בע"מ

מפעל תעשיה

לדבורה, דני וכל הצוות

כה לחי

אספקת כלים חד-פעמיים למסעדות מזון מהיר

הרצליה טל. 052-558207

ברכותינו הנאמנות

מחרום סביח

חנות ירקות

רח' פאולוס השישי, נצרת

ברכותינו לעסקים טובים

מאחלים

אטליז סנדי – שפרעם

טל' 04-867638

לפונדק דברת

המשך שגשוג ועליה

מאחלת:

מאפיית אל בשיר

לפונדק דברת

ברכות חמות לקבלת התואר

קונדיטוריה דליה

עלו והצליחו

הנרי יוסף בנא

פז גז

טל. 08-674114/5

המשך עבודה פוריה

מאחל: **ג'ורג' קזמוז**

יבוא ושווק חרסינה, קרמיקה וכלים סניטריים

נצרת, בניין משל תאברי

טל' 06-555763, 565527

אתכם להמשך מוצלח

בני איברהים

אבו חדרה

היפר אבו חדרה

"תנובה" נצרת

שאו ברכות חמות

אתכם להמשך מוצלח

מאחלים **סלרום מעליות**

רח' אבן מאמין 14, חיפה

טל' 04-668926

מלון דליה אילת

החוף הצפוני

ת.ד. 1020 אילת

טל. 059-75127/8

לפונדק דברת

אתכם לאורך כל הדרך

מלון עציון – אילת

למלון עציון

ברכות לבביות

מאחלת

אתגרית מחשבים בע"מ

טרומפלדור 69, באר-שבע

למלון עציון

כה לחי

מאחל **דפוס שדות אשל בע"מ**

באר-שבע

בהנהלת יוסי בן-אמו וברטו

רחוב אצ"ג 9, באר-שבע, טל' 057-74202

למלון עציון

עלו והצליחו

מאולמי יהלום

למלון עציון

אתכם ביד אחת

להצלחה... ושגשוג

מאחלים **משרד כלכלי באר-שבע**

תחמים וסוכנויות לביטוח

קק"ל 82, טל. 057-79861

למלון עציון

רוב נחת שגשוג ויצירה

מאחלים

חברת פפה מישל

ואולמי נרקיס

טיולי בית ברגר

מברכים את **מלון עציון**

על בחירתו בתואר תיירות '88

למלון עציון

המשיכו להעפיל

מעלה בהצלחה

והמשך שיתוף פעולה

נעים ופורה

והרבה אהבה

מאחלים:

האחים רפי ובבר מלכה

בהצלחה בהמשך הדרך

מכל הלב

פרחי סלע

באר-שבע

למלון עציון

ברכותינו הנאמנות

מאחל **רקפת סוכנויות**

שווק בלעדי של כימנות 2000

חומרי ניקוי

דפוס אומנות – שירותי הדפסה: אופסט, מולטיליט ובלט וכל ניירת משרדית

רח' סוקולוב 39 הרצליה

טל' 052-82035

זכה בבית העסק המובחר ל-88'

לדפוס אומנות

כה לחי

סיטקו

יבואני מכשירי כתיבה

טל. 052-558133

לדפוס אומנות

שאו ברכות חמות עלו והצליחו

מאחלים:

דן קסירר רשת חנויות בלונדינו

תובל 13, רמת-גן, טל. 03-7516134

לכבוד **דפוס אומנות**

שאו ברכות חמות עלו והצליחו

מאחלים: **בית פלפוט בע"מ**

יצרני גלויות, כרטיסי ברכה ולוחות שנה

הרצליה טל. 052-555238, 556014

ברכות הוגנת תו ארכנות לקבלת 1988/9

מסעדת וימפי בר

צומת זכרון יעקב

למסעדת וימפי

גלילי וגלוטפי

עלו והצליחו

אליעזר דהן

חנות סיטונאית לסיגריות וצרכי מזון

המייסדים 43, זכרון יעקב, טל. 06-399176

מוסכים מאוחדים בע"מ

תיקון מכוניות פג'ו וסיטרואן, פחחות צבע סיכה וחשמל

הרצל 148, ת"א

טל' 821782, 824497

ליצחק ודב

איחולים לבביים

בודי פרטס

אספקת חלפים לכל סוגי הרכב

רח' המסגר 45 ת"א

טל' 331276 עד 21 00

למוסכים מאוחדים

עלו והצליחו

מאת שמעון ואריה

א.א. הצוות

למסעדת וימפי

ברכותינו הנאמנות

מינימרקט חואשה דסמי

כפר פאראדיס

לגלוטפי

עלה והצלח

המשך שיתוף פעולה פורה

רפי פיקנטי

המייסדים 61, זכרון יעקב

למסעדת וימפי

צומת זכרון

המשך עבודה פוריה

יחיה ערבסי

רח' הרברט סמואל 74

חדרה, טל. 06-339849

למוסכים מאוחדים בע"מ

ברכות להמשך הדרך

תוך שיתוף פעולה פורה

מאחלים:

גד רופין ושות'

למוסכים מאוחדים

מיטב הברכות, עלו והצליחו

אלי מנצור

יבוא חלקי חשמל ואביזרים לרכב

דרך פתח-תקוה 10 ת"א טל. 03-376005

א.א. מראות בע"מ

מבחר מראות קריסטל מלוטשות עם פזות במבחר צורות וגוונים.

שירות ייעוץ חינם לאדריכלים.

רח' הסתת 19 חולון

טל. 03-5568014, 5569225

פקס: 03-5568016

לא.א. מראות

המשך עבודה פוריה

מאחל:

שי-שיק

חברה לייעוץ ויבוא בע"מ

דלתות ומקלחוני זכוכית

מגדל העיר ירושלים

למוסכים מאוחדים

ברכות חמות לזכיה

ש.ש. רדיאטורים בע"מ

יבוא ושווק רדיאטורים

דרך בן צבי 11 ת"א

למוסכים מאוחדים בע"מ

שפע ברכות לרגל הזכיה

מאחל. **בסרגליק משה**

זגגות רכב

רזוביץ 10 ת"א

טל. 384086

ליצחק סוסלסקי ולמוסכים מאוחדים

המשך עבודה פוריה

איתן

חידוש מנועים

למוסכים מאוחדים

ברכותינו הנאמנות

מסעדת שמוליק כהן

לא.א. מראות

אתכם לאורך כל הדרך

אסייג

מאביבה וברוך אסייג

לא.א. מראות

הרבה הצלחה

מאחלים:

ז. מ-עיצובים בע"מ

לא.א.מראות בע"מ

ברכותינו הנאמנות

מאחלים:

מטבחי מיטל

רח' אליהו איתן 3, אזור התעשיה החדש

ראשון לציון, טל. 03-9610881

לא.א. מראות בע"מ

שאו ברכות

מאחל:

רשף דהיטים בע"מ

רח' אליהו איתן מס' 3

ראשון לציון (בית גורן)

03-9610778

לאריה

אתכם לאורך כל הדרך

מאחלים

דלקוב

ארונות קיר

בשיטה אמריקאית

רח' המלאכה 4 אור יהודה

טל. 358781

לא.א. מראות בע"מ

ברכות

עלו והצליחו

מ. אשכנזי בע"מ

רח' נחלת בנימין 110

טל. 03-822785

לא.א. מראות בע"מ

המשך עבודה פוריה

צב צריבה אמנותית בזכוכיות ובמראות

טל. 815402, 822976

ליצחק ולאריה

עלו והצליחו

משה קליין ובנו

באר-שבע

לא.א. מראות

ברכותינו הנאמנות

זכוכית 2000

ביצוע פאות למראות ישרות ועגולות

טל. 04-730824, 722974

לאריה ואיציק הנאמנים

אתכם לאורך כל הדרך

מאחל

אבי פוקס

לא.א. מראות

שפע ברכות

מלנפורד ארט-גלס

ארלוזורוב 10 רמת-גן

טל. 731386

לאריהו

המשך שגשוג ועליה

מאחל:

חיים רודריג

רח' הבנים 46 בת-ים

טל. 5515407

לא.א. מראות

ברכותינו הנאמנות

ונג דוד ובנו

בית מסחר לזכוכית

טל. 03-824794, 826069

לא.א. מראות בע"מ

המשך שגשוג ועליה

י. כץ אדריכלים

תכנון ופיקוח

לסל 10 ת"א

טל. 03-234817

לא.א. מראות בע"מ

עלו והצליחו

מאחלים:

מימד 120 בע"מ

לא.א. מראות

המשך עבודה פוריה

עלו והצליחו

שי עבודות זכוכית

לא.א. מראות

המשך עבודה פוריה

ז.מ.מ. פרזול בע"מ

פרזול וכלי עבודה

אזור התעשיה חולון

טל. 03-5567280

לא.א. מראות בע"מ

המשך שגשוג ועליה

מאחלים:

נגרית צמד

רח' חנינה בן דוסא 26 יפו

טל. 832040

לא.א. מראות

שפע ברכות לזכיה

המזגג ת"א

קבלנים לעבודות זכוכית ומראות

טל. 373614, 361736

לא.א. מראות בע"מ

עלו והצליחו

מאחלים:

שח תעשיות רהיטים בע"מ

לא.א. מראות בע"מ

המשך עבודה פוריה

רהיטי שגיב בע"מ

בצבע אפוקסי

רח' האורגים 3, בת-ים

לא.א. מראות

שפע ברכות ואחולים

הזכוכית האמנותית

של טובה כרמון

לא.א. מראות

עלו והצליחו

מאחל **ג'י.אר.אן**

יבוא רהיטים ומטבחים

המסגר 16 אזור התעשיה, חולון

לא.א. מראות בע"מ

המשך שגשוג ועליה

מאחל: **יובל מגולדגלס**

לא.א. מראות

עלו והצליחו

מאחל:

דפוס רפי שם טוב

ת"א

טל. 03-374159

לא.א. מראות

המשיכו באותו הקו

מאחלים:

מטבחי סמל

רח' אליהו איתן 3 טל. 9612626

לא.א. מראות

שאו ברכות חמות

עלו והצליחו

מאחלים:

יצחק וגדעון אביבי

לא.א. מראות

המשך שיתוף פעולה פורה

מאחלים: **מעין**

שרותי מכס בע"מ

ההנהלה וצוות העובדים

לא.א. מראות

ברכות והערכה לפועלכם – השגיכם

רקע (קרמבו)

בצבע ואפוקסי ופוליאוריתן

אזור התעשיה בת-ים

טל. 03-5513765

יום ב' כ"חשון תש"ט
22.11.1948

מעריב

עתון ערב | המערכת והדפוס: ת"א, רח' רענן 22, 23, ת"א, טל. 5112, 4920. המנהלה: תל-אביב, רח' אחוות בית 3, טל. 5177, ת. ד. 4198 | MAARIV חיפה: ביאליק 5 | ד"ר עזריאל קרליבך | המחיר 10 מ"ל

בן־גוריון: אני מאמין בכנות־עבדאללה

בשיחה עם ק. בילבי אמר: „נוכל להשיג יותר במלחמה, אך נעדיף פחות בדרכי שלום"

ניו יורק (טלגרפית מאת סופר „מעריב" י. ל. טלר) — בשיחה עם סופר „ניו יורק הרולד טריביון" קנט בילבי הכריז ראש הממשלה מר ד. בן גוריון, שהוא מאמין בכנותו של עבדאללה ובכנונותם של שליחיו להגיע לידי שלום בדרך של מו"מ.

בן גוריון הכריז: „אף על פי שאנו יכולים להשיג יותר בכוח הנשק, אנו מעדיפים לקבל פחות, אך בדרכי שלום".

רוסיה נגד קריעת הנגב מישראל

„העצה לספח שטחים מא"י למלך־הבובה מעבר־הירדן ניתנה למתווך ע"י הלייבור" – אומר צאראפקין בוויכוח בוועדה המדינית של או"מ

בהתקפה חריפה ביותר נגד תכניות הבריטים רוצים לקרוע את הנגב ממדינת ישראל כדי למסרו ל„מלך הבובה" עבדאללה יצא היום בצהרים נציג ברית המועצות צאראפקין, עם הדרישה שהוויכוח על ארץ ישראל בוועדה הפוליטית של או"מ.

קהיר מודיעה:

היהודים מתקיפים בפאלוג'ה

המצרים מוסיפים להפגיז את מבטחים

שיחות־השלום בפאריס התקדמו במדה נכרת

המלך והצבא המצריים רוצים בהסכם עם ישראל

צדקי פחה רואה סכויים לשלום

המלווה – בקרוב

מוסד המתווך יחוסל בקרוב

ברק פגע בחייל

בנין ישהה בארה"ב שלשה שבועות

מטוס בלגי שיצא מחיפה נפל ליד פריז

המספק על היהלומים מ. אהרנפלד, רעיתו וסגנו – ניצלו

נסיון בריטי–אמריקני לתאום מדיניותם בענין א"י

זריקות נגד טיפוס בשביל פליטי־ערב

היועץ הכלכלי בנציגות ארה"ב – יהודי

מנהיגי הפועלים בארה"ב ידונו עם טרומאן על א"י

נאסר על סורים לדוג בלבנון

סילווסטר: „ירושלים מולדתי ואשוב אליה"

פרדריק סילבסטר עזב הבוקר את הארץ במטוס של „איר פראנס" שהמריא לאנגליה.

הוסך הסכסוך בביה"ח רוטשילד בחיפה

צבי גולדבלט ז"ל

תעודות הסמכה הנאמנה | אגרות חוב במשלתיות פריות א. ב. ג. ד.
משלמים מחיר הגבוה ביותר
בית המסחר, אלנבי 101, פנת שד' רוטשילד, חדר 37

תשבץ לעניין

תשבץ מספר 104

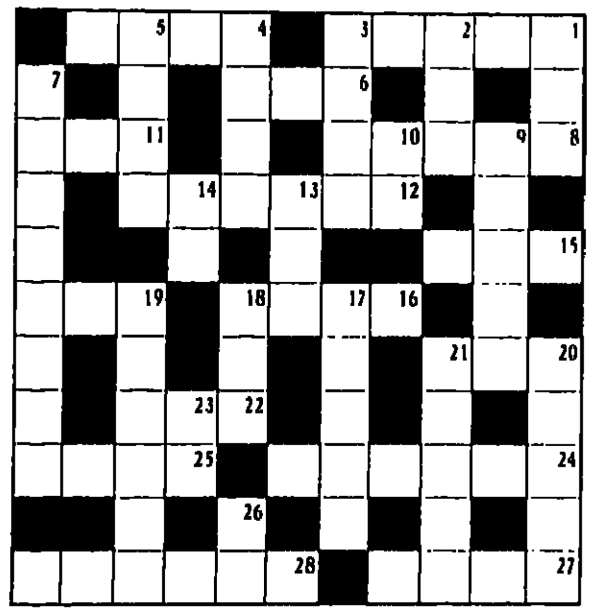

מאוזן:
1) שאינו מתרגש; 4) שקט; 6) הנשיא השלישי של ישראל; 8) עיר ערבית בגליל התחתון; 11) הבטחה, התחייבות חמורה; 12) בירת תאילנד; 15) מידת שטח מקובלת בבריטניה למדידת קרקעות; 16) איתו קופצים ממטוס; 19) ירח; 20) "לא ת - - - שור בדישו"; 22) פשר, מובן; 24) כלי מטבח לריסוק ירקות (כתיב מלא); 25) כינוי לירושלים; 27) מצרי הפוך; 28) חומר כימי שהגוף מייצר ומפריש לדם.

מאונך:
1) לוח עץ; 2) רוק; 3) קרדינל; 4) צעיר, טירון; 5) תוספת מיוחדת למשכורת; 7) אבן בוחן (יוונית); 9) סוג צמחים, לו שייכות התאנה והשיקמה; 10) ענן; 13) בעל חסוטרת; 14) סימן הנצחון; 17) ציפור שיר קטנה, "יונק הדבש"; 18) מהר; 19) ידועה גם בשם "גויאנה ההולנדית"; 20) עוף השוכן לחופי ימים ומוציא מזונו מהאדמה הטובענית; 21) קריצה בעיניים; 23) "כ - - מקשת"; 26) מסולם הצלילים.

אהרן כהן

פתרון תשבץ 102

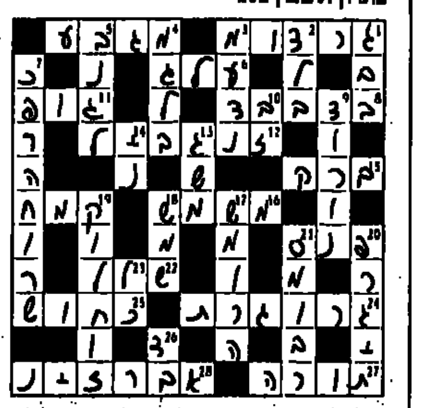

זוכי הפרסים: עמיחי ספרא, באר־יעקב; משפחת בומגרטן, ירושלים; זינה אילן, קרית־שמונה; חיים קירמאייר, חיפה; עדי אילון, קיבוץ מסדה; אלי שמול, תל־אביב; אוהד איתן, צה"ל.

הערה: מעטפות שלא יצויין עליגביהן מספר התשבץ – לא ישתתפו בהגרלה.

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי 30 בנובמבר, עם ציון מספר התשבץ על המעטפה, אל: "תשבץ גבר לעניין" "מעריב", ת.ד. 20010, תל־אביב 61200. הפתרונות יתפרסמו בעוד שבועיים. בין הפותרים נכונה יוגרלו 5 תקליטים מתנת הד־ארצי ו־2 ספרים מתנת ספרית מעריב.

ברכות לקבלת תו איכות הוגנת 1988/9

מרדכי סלומון – מסגרות מכנית
ייצור ותיקון מכונות לתעשיות מרצפות וחלקי חילוף
דרך ההגנה 5 תל־אביב 66171 — טל. 03-371950

למרדכי!
תחזיק מעמד: בעבודה ובבריאות
מאחלים: המומחה בע"מ
שבזי 40 תל־אביב, טל. 03-658586

למרדכי
המשך עבודה פורה
מאחלים: "פל־בורג" וצוות העובדים
בית אלפא 13 ת"א
טל. 334419

למוטל'ה
ברכות לזכייתכם
הצלחתכם–הצלחתינו היא
מאחלים: אריק הגואל ובני משפחתו
ראם סוכנות לביטוח בע"מ
רח' בן יהודה 32 ת"א
טל. 293349, 285192

למרדכי סלומון
ברכותינו לעסקים טובים
מאחלים: מרצפות רחובות שיש ומרצפות
דרך יבנה
אזור התעשיה רחובות
טל. 08-466978

למרדכי סלומון
עלו והצליחו
מאחלים: משולם ובניו בע"מ
בית חרושת לבלוקים
רח' מרקוס 13 סגולה פ"ת
טל. 9341322, 912466

למרדכי סלומון
המשך לשרתינו בנאמנות
מאחלים: "בלוק־אופקים"
טל. 057-926002

למרדכי סלומון
אתכם לאורך כל הדרך
מאחלים: ארסטר את צרפתי
רח' סלמה 56 תל־אביב, מיקוד 66089
טל. 821932

למרדכי!
ברכותינו הנאמנות
מאחלים: מרצפות סלע בע"מ
אזור התעשיה סגולה פתח־תקוה
טל. 9303324

למרדכי סלומון
איתך לאורך כל הדרך
מאחלים: מרצפות עצמון
קרית אריה פתח־תקוה,
טל. 9231901, 9231092

למרדכי סלומון
אתכם לאורך כל הדרך
עצפ"ר רשת בלוקים בע"מ
יעקב ושלמה
טל. 9366817

שיש עולמית
עולמית — גרניט ושיש
שיש למטבחים וחדרי רחצה במבחר גוונים
ביצוע מעולה, דיוק בלוח הזמנים ומחירים נוחים
בעל תעודת אומן — ישראל בן ישי
יד חרוצים, אזור התעשיה הרצליה. טל. 052-554931

אבי קרבורטורים
מברך את מפעל שיש עולמית
עלו והצליחו
אבי קרבורטורים
אזור התעשיה הרצליה
טל. 052-557119

למפעל שיש עולמית
שאו ברכות והצליחו
סלע שיש
יבוא רצפי שיש ולוחות גרניט
טל. 03-9246650

לשיש עולמית
המשך שיתוף פעולה פורה
נגרית פורמה בהנהלת צבי
החולשים 9 הרצליה
טל. 052-559636

לשיש עולמית
המשך עבודה פורה
מטבחי חן
תצוגה ומכירה
רבי עקיבא 20 בני־ברק
טל. 03-5791913

"גטניו זה שיש"
מאחלים למפעל שיש עולמית
הצלחה מכל הלב
שיש גטניו
שד' הגלים 33 אזור התעשיה הרצליה
טל. 052-571966

לבן ישי ישראל
מפעל שיש עולמית
בכל זמן כל הזמן רק הצלחה
מאחל: בן ישי ישראל
ארז תעשיות שיש בע"מ
רעננה

לישראל ורעייתו
עלו והצליחו והמשכו בדרככם
מאחלים: סופר וניסים ומצוות החוויה
קונטרי קלאב הרצליה

לשיש עולמית
המשך שיתוף פעולה פורה
צביקה ואריק
מפעל שיש ארבל
גרניט שיש למטבחים
טל. 03-703683

ל"שיש עולמית"
שאו ברכות עלו והצליחו
מטבחי אמיל
בן יהודה 122 ת"א
טל. 5440318, 03-222526

ישראל – השנה הראשונה
הסיפורים שמאחורי הכותרות

במבצע זה, שהחל השבוע לפני 40 שנה, שוחררה סדום ממצור של כחצי שנה; גבול המדינה הועתק בכ־100 ק"מ דרומה; חלק ניכר מים המלח ומחופו המערבי (עד לעין־גדי שנכבשה במארס 1949) הוקנו למדינת ישראל ונכללו לאחר מכן בתחומי הקו הירוק.

מנחם תלמי

הר סדום, אליו הגיעו כוחות "מבצע לוט", והבניינים הראשונים שהוקמו לרגליו. למטה: המפה של התקדמות הכוחות במבצע.

מבצע לוט

העמודים הראשונים של "מעריב" לקוחים מהשבוע שבין ה־21 ל־28 בנובמבר 1948.

הסיפורים שמאחורי הכותרות נכתבו, בחלקם, בימים אלה. או הובאו, כלשונם, מעתוני השבוע, לפני 40 שנה.

עורכים:
תהילה עופר
משה לרר

עיצוב: שפי דגן

בשנת 1948 לא היה כביש בערבה, לא היתה דימונה, לא היתה דרך־מלך מבאר־שבע מזרחה לכיוון ים־המלח. היו שם, בכל האזור הרחב והמשמים, רק דרכי־מדבר. המשעולים שהתפתלו במרחבי הנגב והערבה היו יפים לרוכבי גמלים. ארץ מדבר אין־קץ ללא ישוב אחד נפרשה שם. פה ושם מאהל בדואי, שתים־שלוש תחנות משטרה מדבריות של משטרת המנדאט – אלה היו סימני הציוויליזציה היחידים.

סדום ובית הערבה לאשלג היו נקודה יוצאת־דופן בודדת בלב ציה. לא היתה קיימת דרך יבשתית של ממש שתוליך אל המפעל המרוחק, שהוקם בדרום ים המלח בשנת 1934 על ידי המהנדס היהודי משה נובומייסקי ואשר הופעל בידי עובדים יהודים וערבים. ה"גרעין הקשה" של היושבים באותו אתר נידח וקשה־הגעה, שנקרא סדום, היו אנשי הקיבוץ המאוחר שהועסקו שם על ידי מפעל האשלג.

הקשר היחיד לסדום המבודדת היה באמצעות ספינות שהיו מפליגות לשם מהמעגנה שבצפון ים המלח (קליה). הן היו מורידות אספקה, ציוד ודלק למפעל בדרום ושבות צפונה עם מטעני אשלג, שנשלחו במשאיות לירושלים, יחד עם התוצרת שהופקה במפעל שבצפון.

ב־19 במאי 1948, עם נטישת צפון ים המלח, הפליגו אנשי קיבוץ בית־הערבה וכמה מעובדי המפעל בקליה דרומה והצטרפו אל מגיני סדום המנותקת והנצורה. מכאן ואילך, הקשר היחיד עם סדום קויים באמצעות מטוסים קטנים שהיו נוחתים במינחת שהותקן על הרמה שמעל מפעל האשלג.

ב־19 ביולי, לאחר שהמריא מסדום, חלה תקלה במנועו של המטוס והוא נאלץ לנחות בשטח אויב. חמישה מנוסעיו – הטייס, חבר וחברה של קיבוץ בית־הערבה, איש פלמ"ח ועובד המפעל – נרצחו באכזריות בידי הערבים. שני נוסעים אחרים, אחד מהם פצוע, הצליחו להימלט ולהגיע בשלום למקום מיבטחים.

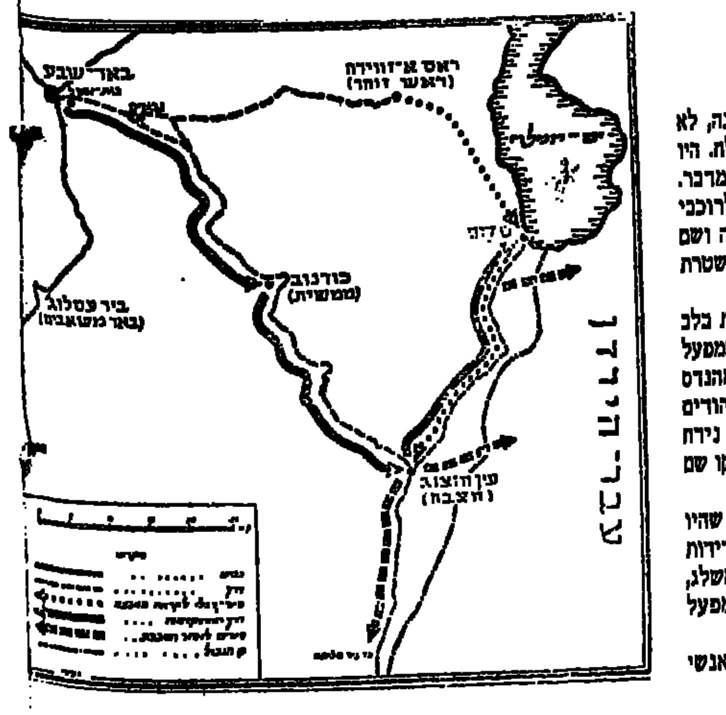

במטרה להרחיק את האויב ולהשתלט על מקורות מים מתוקים, ערכו מגיני סדום מספר נסיונות להשתלט על הכפר הירדני סאפיה, מעברו השני של ים המלח. בהתקפה שערכו על מקום זה ב־2 ביוני, עלה בידי מגיני סדום לכבוש את הכפר, אולם לא הצליחו להשתלט על מצודת המשטרה ונאלצו לסגת לסדום. כתגובה על פעולה זו הפגיזו הבריטים את סדום ואף שלחו מטוסים להפציצה.

עם כיבושה של באר־שבע במיבצע־יואב הוחל בתכנון מיבצע להתחברות עם סדום המבודדת וחילוצה מהמצור הממושך. הבעייה כבר לא היתה אז צבאית כי אם הנדסית ומודיעינית. על המשתתפים במיבצע־לוט, שנועד ליצור קשר עם סדום ולהוות שלב ראשון בדרך להשתלטות על הערבה וכיבושה של אילת, היה לעבור דרך של יותר ממאה ושלושים ק"מ במשעולים מדבריים ובתוך ואדיות וערוצים.

בראש הכוח שיצא לעבר הערבה וסדום עמדו סיירי חטיבת הנגב, בעלי נסיון מן השנים שלפני קום המדינה, בהן היו מוליכים טיולים ומסעות בלתי־חוקיים באזור המדברי הזה. המיבצע החל ב־23 בנובמבר 1948. בשלב הראשון הגיעו סיירי החטיבה אל כורנוב, היא ממשית, ותפסו שם ללא קרב את תחנת המשטרה המדברית. כוח אחר עבר את כורנוב וירד בפיתולים העקלקלים של מעלה־העקרבים אל הערבה. אנשי האויב, שהחזיקו בתחנת המטרה של עין־חוסוב (חצבה לאחר מכן), נמלטו על נפשם בראותם את כלי הרכב של לוחמי חטיבת הנגב יורדים במעלה־העקרבים ומתקדמים לעברם.

לאחר מכן פנו כמה כלי רכב של הסיירים לחפש תוואי עביר לכיוון חוף ים המלח וסדום. באחד הואדיות שמדרום לים המלח ניתקלו הסיירים בכוח קטן שיצא מסדום לקדם את פני משחרריהם. במיבצע לוט שוחררה סדום ממצור של כחצי שנה: גבול המדינה הועתק בכ־100 ק"מ דרומה; חלק ניכר מים המלח ומחופו המערבי (עד לעין־גדי שנכבשה במארס 1949) הוקנו למדינת ישראל ונכללו לאחר מכן בתחומי הקו הירוק. ■

הצבא מתקדם על קיבתו...

היו לי שיקולים רציניים ביותר אם לפרסם תמונה זו. אורחים, החיים על מנות תי־אורטיות של בשר קפוא ועל מנות מיקרוסקופיות של בשר בלתי קפוא -- אינם יכולים להסתכל בשקט נפשי על צילום המראה נקניק ונקניקיות בשפע, על כל סוגי בשר וכד' — ותמונה אשר כזו עשויה אפילו לגרום ל... מרד, ר"ל.

אולם אין בלבי צל של ספק, כי האורחים — אשר עד כה לא חסכו עמל ומ־אמץ ולא נרתעו בפני כל קרבן כדי לסייע לנצחון — יירגעו. כאשר ישמעו שכל השפע הזה של בשר ונקניק שייכים ל צ ב א.

והן כלל ישן־נושן הוא: "הצבא מתקדם על קיבתו". רק צבא שאספקתו מובטחת, שכלכלתו טובה, שמזונו ט־עים, שמנותיו דשנות — רק צבא זה יכול להתקדם בהצ־לחה. (כמובן, שנוסף לכל אלה דרושים עוד טאנקים ו־מטוסים ותחמושת ורוח קרב וכו' וכו') וכיוון שכולנו רו־צים מאד שצבאנו יתקדם — על אפם וחמתם של כל אנ־שי ארם ויתר הבריטים ל־מיניהם — מכילא נקבל ב־רצון את העובדה, שלפחות הצבא שלנו יש לו בשר ל־רוב ומכל הסוגים.

עד כאן האידיאולוגיה של ה"סיפור" שלנו. והיתר שייך לכרוניקה: אם כן להוי ידוע, כי לצבא יש איטליזים משלו, וקצבים משלו, ומנקרים מ־שלו ובכלל מנגנון אספקה שלם, שלמזלם הרב של חיי־לינו אינו תלוי במנגנון סי־קוח אורחי מסורבל.

וממילא יש להם מה לא־כול.

ובמצבנו ש ל נ ו — הרי זו חצי נחמה...

עדראיה

כמה תעלה לנו נסיעה במונית ?

אזור	מרחק בק"מ	ביום: עד 2 נוסעים	ביום: 3 נוסעים ויותר	בערב: עד 2 נוסעים	בערב: 3 נוסעים ויותר	בלילה: עד 2 נוסעים	בלילה: 3 נוסעים ויותר
א	עד 2	180	230	230	280	280	330
ב	עד 3	250	300	300	350	350	400
ג	עד 4	325	375	375	425	425	475
ד	עד 5	400	450	450	500	500	550
ה	עד 6	475	525	525	575	575	625

עד	ל־1־2 נוסעים	ליותר מ־2 נוסעים	לפי 18.000 ק"מ מיל
2 — 4 ק"מ	200 מיל	250 מיל	250 — 300
3 — 6 ק"מ	300 מיל	250 מיל	350 — 450
4 — 8 ק"מ	400 מיל	450 מיל	500 — 600
5 —10 ק"מ	550 מיל	550 מיל	650 — 750
6—12 ק"מ	600 מיל	650 מיל	800 — 900

מיד לאחר הפתיחה החגיגית של שדה התעופה האזרחי בלוד הגיע אוירון הנוסעים הראשון של חברת התעופה הצ'כוסלובקית כשהוא מקושט בדגל לאומי ישראלי.

מעריב — שידוכי העשור הראשון

אחרון ערב | המערכת והדפוס: ת"א, רח' רצנו 22, 23. ת"א. טל. 5117, 4920 המנהלה: תל־אביב, רח' אחוות בית 3, טל. 5377, ת.ד. 4198 | MAARIV | העורך: ד"ר. עזריאל קרליבך | המחיר 10 מיל

נכשל נסיון הבריטים בועדת־המשנה

להבטיח עזרה אמריקנית וערבית להצעתם

סבורים שהוויכוח על הצעות ועדת־המשנה יימשך לפחות שבוע

פאריס (מכתבנו מאת שליחנו המיוחד ע. פ.) — ההיתך הבריטי מאחורי הקלעים לרכוש את תמיכת ארה"ב להצעת התלמה חדשה מעורפלת, שתזכיר לסחוט את השם ברנדוט — נכשל. נציגי ארה"ב סירבו להסכים להצעת הפשרה הבריטית ועמדו על כך כי אין לקבל כל החלטה עד הגבולות במושב זה של העצרת.

כן נכשל מאמצם של הבריטים להבטיח להצעתם תמיכה בלתי יסודית של הערבים ע"י המנעותם של הערבים מהצבעה. הערבים הודיעו שהם נמדו אומר לנהל ...

הפוגה — בחוית ההפוגה

ירושלים (מאת סופרנו) — ...

שיירת המזון לפאלוג'ה תצא מחר בבוקר

דובר הצבא הודיע היום כי נעשים עתה הסידורים כדי ששיירת האספקה הבלתי צבאית למצרים הנצורים בפאלוג'ה תצא מחר בבוקר.

ממשלת ונצואלה מבקשת הכרת ממשלת ישראל

במשרד החוץ בקריה נתקבל מברק מאת ממשלת ונצואלה, שהוקמה שם אחרי המהפכה, בו מבקשת ממשלת ישראל ... להכיר בממשלת ונצואלה החדשה.

הסתה אנטי־בריטית מוגברת ברדיו בגדד

„הבריטים רוצים בשפיכת־דם בא"י כדי לזכות בבסיסים"

פקיד בריטי הגיע מקפריסין

רוגל וויסטל, פקיד בריטי הגיע לחופה מקפריסין והביא עמו חשבונות ותיקים לסידור התשלומים לפקידי ממשלת ה־מנדט.

15 מיליון דולר לפליטי־ערב

וואשינגטון מודיעים כי הממשלה האמריקנית עומדת להגיש הצעה לקונגרס לאשר סכום של 15—13 מיליון דולאר לעזרת הפליטים הערביים.

הוזלו מחירי נסיעות בין ת"א וירושלים

סוריה והלבנון דנות על צנור הנפט

„איש לא יוכל להתאונן שאין קוברים אותו"...

ועידת אונס"קו קוראת לעזרת פליטי־ערב

סילברמן יצא

טרם התגברו על התוהו ובוהו

שביתת־הכורים בצרפת נפסקה

דורש פיצויים בשם סילבסטר וחבריו

ביקור אצל שבויים ערביים

נגנבה מכונית

אתמול, בשבת, נגנבה ברמת גן מכונית „מוריס" 10, שחורה, מספר ת 170 M. למודיע על מקום המצאה להנהלת מעריב או למערכת יבוא על שכרו.

תעודות ~~~

המלווה הלאומי
התמורה המלאה
אצל
בכל א"י: בית תמסורת חודר 2
רח' אלנבי 101 פינת שדרה

בנק עותומן
הננו שמחים להודיע בזה שסניפנו ביפו רחוב בוסטרוס יכול עתה לתת לקהל שרות בנקאי נורמלי, בכל הענפים.
הנהלת בנק עותומן

חגיגה לאניני הטעם ב"אולמי דולפין"

דולפין רמלה

כשבאים לחגוג באולמי דולפין, חוגגים אחרת. מזנון־בר בסגנון אמריקני מקבל את פני האורחים, עוד לפני הכנסם לאולמות המעוצבים בסגנון ארכיטקטוני מאופק ומעודן. באולם המרכזי 1,000 מקומות ובי־אולם בקומה התחתונה, המיועד לארועים אינטימיים, 220 מקומות. ליד האולם חניה גדולה, והוא ממוקם באזור מרכזי, סמוך לתחנה המרכזית של אגד, המאפשר הגעה נוחה לאירוע וממנו. מטבח, גלאט כשר בהשגחת הרב לנדאו, בהנהלת שף וצוות טבחים מקצועיים, ערוך להציע לל־קוחות תפריט מכל גווני הקשת הקולינארית, מלצרים ודיילות הדואגים שהשולחנות יהיו מלאים תמיד ועל הכל מנצח - ציקו המקפיד על שרות ברמה של 5 כוכבים.

אליבא דאחים חוגי תמיד יש מקום לשיפורים, אך למרות זאת מגיע לאולם קהל לקוחות מכל רחבי הארץ, והצלחתו אף הניעה אותם לפ־תוח אולם נוסף בהנהלת האחים חוגי - אולמי חיים, השומר על אותה רמה.

היכל דולפין רמלה בע"מ, רח' הרצל (על־יד תחנה מרכזית) רמלה טל. 08-225724

למשפחת חוגי
לרגל חגיגות ה־20
המשך הצלחה
מאחל:
אבנר באבו
אורות פיל
יבואני גופי תאורה
אבן גבירול 89 ת"א
טל 03-225846
נוולת בנימין 131
ת"א, טל 03-814006
03-811340

לאולמי דולפין
אולמי חיים רמלה
ברכות
★ חתונות ★ בר מצוה ★ ברית מילה ★ ארועים שונים
בהנהלת האחים חוגי
טל: 08-228520

לאולמי דולפין
ברכות וכל טוב
עטיף אריזות בע"מ
ראשון לציון
טל. 03-9612018, 9611892

לאולמי דולפין
שפע ברכות ואיחולים לבביים
ששון מנשה ומשפחתו

ברכות והערכה
לפועלכם–הישגכם
מתוק אפריים ובניו
יבוא ושווק מזון
רחוב היצירה 10 אור יהודה
טל. 6—03-347246

לאולמי דולפין
איחולים לבביים והמשך הצלחה
ששוני פלג
וצוות עובדיו

לאולמי דולפין
ברכות לבביות
רחימא זמיר בע"מ
יבוא ושווק מוצרי מזון וחומרי ניקוי
טל. 03-5369610, 712041

לאולמי דולפין
שפע ברכות ואיחולים לבביים
פרחי המושב
מושב רמות מאיר
(אבי) טל. 08-414146

לאולמי דולפין
אתכם לאורך כל הדרך
תבליני אביבי
טחינת ואריזת תבלינים לשרים למהדרין
בהשגחת הרבנות הראשית רחובות
תחנה מרכזית אגד טל. 08-463178

לבעלי אולמי דולפין
מזל טוב
והמשך הצלחה
מאחל:
מפעל תפוח
(אנוש)

מגדלי לוד סנטר בע"מ
מברכים
את
אולמי דולפין

לאולמי דולפין
המשך שיתוף פעולה פורה

לאולמי דולפין
אתכם לאורך כל הדרך והמשך הצלחה
מאחלים: מקור המתנות
יבוא, שווק והפצה לכלי בית, מטבח ומתנות
קשרו יחזקאל
ז'בוטינסקי 10 רמלה טל. 08-235761

לאולמי דולפין
ממשיכו להעפיל מעלה בהצלחה
חברה לשווק בשר
אולמות, מוסדות ומטבחים
טל 03-374814, 370847

לאולמי דולפין
המשך הצלחה
אופטיקה אור
מכון לאופטומטריה ועדשות מגע
בהנהלת פולת זמיר
הרצל 116, רמלה

לאולמי דולפין
המשיכו להעפיל מעלה בהצלחה
שטיחי מגדה
יצור ושווק שטיחים אמנותיים בעבודת יד
מפעל: ז'בוטינסקי 88 ר"ג טל. 03-7628883

לאולמי דולפין
המשך עבודה פוריה
שווק יחד בע"מ
כלים למסעדות, מלון ואולמות
טל 03-6370707

לאולמי דולפין
אתכם להמשך מוצלח
העוף המעולה
אספקת בשר למסעדות ואולמות
טל 03-344478, 8369535

לאולמי דולפין
המשך עבודה פוריה
שיווק ביצים
טל 03-9240674

לאולמי דולפין
אתכם להמשך שיתוף פעולה פורה
מאחל "מעדני מיקי"
תעשיית סלטים ומוצרי דגים
רח' המסגר 63, ת"א טל. 03-331162

למשפחת חוגי ולאולמי דולפין
שיתוף פעולה פורה
ולנטינו מיוזיק
טל. 08-249180

לאולמי דולפין
אתכם לאורך כל הדרך
מכבסת שלג
וס׳ציווה
טל 08-400621

לאולמי דולפין
ברכות לרגל חגיגות ה־20
יצחקי מוטי
טל. 08-249003

להיכל דולפין
ההנהלה וכל הצוות:
נמשיך לעשות שמח ביחד
תקליטית "פס קול"
אוציק אבל, משה בן ישי – לוד
טל 08-22820, 240846

לאולמי דולפין
המשך הצלחה
סטודיו מור
צילום והסרטת בוידאו
רח' הרצל 44, רמלה
טל 08-228823

לאולמי דולפין
אתכם לאורך כל הדרך
מיטב
יצור מיונז ורטבים באריזות מוסדיות ובמנות אישיות
טל 03-6864840

לאולמי דולפין
ברכות להמשך הצלחה
שבו קור

לאולמי דולפין
ברכות
ספידי

לאולמי דולפין
שפע ברכות

לאולמי דולפין
ברכות

לאולמי דולפין
בת לחי
קסטיל
צדקה הרצל

לאולמי דולפין
שפע ברכות ואיחולים לבביים
דפוס עמית
טל. 08-251536

ברכות לקבלת תו צרכנות הוגנת 1988/9

[illegible] — טל' 03-5103538

חברת דקור סנטר בע"מ

לדקור סנטר בע"מ
אתכם לאורך כל הדרך — עלו והצליחו
גריס זאהי — נצרת, חנות וילונות ובדים
רחוב השוק, טל. 06-670186

לדקור סנטר בע"מ
ברכות והערכה לפועלכם
הישיגכם
מיפורמל - תעשיות ירושלים בע"מ
יצרני פרופילים מנתזי אלומיניום ונחושת.
צביעת פרופילי אלומיניום
MIFROMAL מיפרומאל
ת.ד. 3531, טל. 02-522201 ירושלים

לדקור סנטר בע"מ
ברכותינו לזכיה
והמשך שיתוף פעולה פורה
מפוליאון ברקאי
טל. 06-378585, 06-379641

לדקור סנטר בע"מ
אתכם להמשך מוצלח
מ־שוע
בית מלאכה למתכת
רחוב המלאכה 12 אור יהודה
טל. 03-344733

לדקור סנטר בע"מ
ברכותינו לעסקים טובים
אגא פלסטיק בע"מ
טל. 03-5516616
ת.ד. 1312 בת־ים

לדקור סנטר בע"מ
בכל זמן כל הזמן רק הצלחה
דקורציה אקסקלוסיבית - מלמד בע"מ
יבוא ושווק בדי וילונות - מאיטליה, גרמניה, צרפת, פורטוגל, ספרד והולנד. מכירת בסיטונאות וקימעונאות
טל. 03-656402, רחוב נחלת בנימין 32 ת"א

לדקור סנטר בע"מ
ברכות להמשך הצלחה בעתיד
אמנון יונס
המעגל 1 רמת־גן
טל. 03-732466

לדקור סנטר בע"מ
המשך עבודה פוריה
וילונות אסתר
יבוא, יצור ושווק
סוקולוב 63 הרצליה
טל. 052-88901

לדקור סנטר בע"מ
ברכות לזכייתכם בתואר
מאחלים
וילונות ליאד
רוטשילד 79 ראשל"צ

לדקור סנטר בע"מ
כח לחיו
מוילונות דקור
קרליק דוב

דקורציה ווד אשדוד
מאחלת
לדקור סנטר
שגשוג ועליה
ברוך דדון

לדקור סנטר בע"מ
אתכם להמשך מוצלח
דליה וילונות
ביצוע עצמי
כצנלסון 117 גבעתיים
טל. 03-739550

לדקור סנטר בע"מ
כח לחיו
שילטקס בע"מ
קבוצת שילד
טל. 08-487901

לדקור סנטר בע"מ
עלו והצליחו
מ.מ.ג. כנתורי (קמפי)
יהודה הלוי 20 ת"א
טל. 03-658487
בית מסחר לחוטי צמר־גפן ויבואן

לדקור סנטר בע"מ
ברכותינו
מ־ח.ס. בע"מ
מוצרי מתכת
טל. 03-9223452

לדקור סנטר בע"מ
עלו והצליחו
מרכז וילונות לולה
חנות מיוחדת לדקורצית וילונות
מרכז גיל – דימונה

לדקור סנטר בע"מ
אתכם להמשך מוצלח
מאגיש
הובלה בינלאומית בע"מ

לדקור סנטר בע"מ
ברכות לרגל זכייתכם
מחוטי פטיש
טל. 03-835849

לדקור סנטר בע"מ
עלו והצליחו
מדקור טוב
פרנסיס, חיפה
טל. 04-678511

לפרזול — להנהלת יזר אברהם
טל. 03-828629
89

סלון אווה יבואני פאות — EVA
סלון לעיצוב פאות ותסרוקות • פאות מעורבות, טבעיות וסנטטיות
טל. 03-787368

לסלון אווה
המשך שיתוף פעולה פורה
נגרית מנדל
מבצעי עבודות הנגרות בסלון
טל. 03-782140

לסלון אווה
ברכותי והאמנות
צביקה וינברג
אדריכל
טל. 03-795558

לסלון אווה
אתכם לאורך כל הדרך
שיר את אשך בע"מ
קבלני חשמל

לסלון אווה
צרור ברכות ואיחולים
מאחלים
מנחם עוז וצוותו
צילום אופנה

ברכות להמשך עבודה מוצלחת ומשותפת
לכל שותפי סלון אווה
מאחלים דני, עמי ומשה
מעיין סוכנות לביטוח
הרצל 61 רמת־גן, טל. 03-722035

לסלון אווה
אתכם להמשך מוצלח
בית האורגים

לסלון אווה
אתכם לאורך כל הדרך
והמשך הצלחה פוריה
סלון אטי
חובבי ציון 29 פתח־תקוה
טל. 03-9303027

לסלון אווה
עלו והצליחו
מאחלים
ז'קלין ואביגדור ליכטנשטיין

לפרזול
שאו ברכות חמות
מפעלי מתכת אל־ברזליים (מ.מ.א.ב. 67) בע"מ
יצרני וסוחרי מתכות אל־ברזליות
טל. 03-911013

לפרזול
עלו והצליחו
מאחלים
שמש שלמה ועובדיו

לפרזול
עלו והצליחו
סופר קרור בע"מ
בנית חדרי קרור
רח' ברזולי 1 חיפה
טל. 04-640139

לפרזול
עלו והצליחו
דרזי
שרותי מחשבים
הנהלת חשבונות

לפרזול
שאו ברכות חמות
האחים זגורי
עיבוד שבבי
הרצל 142 ת"א

לפרזול
עלו והצליחו
ג'רסי ושות'
צביעת מתכות ותנור
טל. 03-803972

לפרזול
עלו והצליחו
לזר דוד
ייצור מוצרי פלסטיק
טל. 03-824528

לפרזול
המשך עבודה פוריה
א.צ. ויצמן בע"מ
המסגר 7 מפרץ חיפה
טל. 04-722478

לפרזול
הצלחה בהמשך דרככם
קרור גונן
טל. 03-826261

לפרזול
המשך עבודה פוריה
רמקור
טל. 03-834059
אור החיים 42 יפו

לפרזול
עלו והצליחו
מזרחי את שוקה
בית מלאכה למקררים ובחורים

לפרזול אבי עזר
עלו והצליחו
ע.ט.ע.ר מיכול
כפר קיש ד.נ. יזרעאל, טל. 06-766953
דלתות קרור ואוטומטיה
מסכי P.V.C

ליואל יפת
מיטב הברכות
המשווק אינסטלציה בע"מ
האצ"ל 27
אזור התעשיה החדש

בית מסחר לחומרי בנין ואינסטלציה
ברכות לרגל זכייתכם בתו צרכנות הוגנת

מיטב הברכות והאיחולים
רומולוס בע"מ

ליואל יפת
ברכותינו הנאמנות
פוליסטיק בע"מ
העבודה 12 א' בת־ים

ליואל יפת
אתכם לאורך כל הדרך
מאחלים
ברי ושות'
מוצרי אינסטלציה וסיטונאות
טל' 833247, יפו

ברכות חמות
משה בהט ומרק רומנו
"הרצליה" סוכנות לביטוח בע"מ
סוקולוב 36, הרצליה

ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
עמותת יבואני ויצרני אופטיקה
שם־טוב יו"ר העמותה

ליואל יפת
שפע ברכות ואיחולים לבביים
מאחלים
★ רח' האצ"ל 30 ת"א
טל' 03-272948, 376404
★ רח' האצ"ל 37 ת"א
טל' 03-378014, 379999

שאו ברכות חמות
והמשיכו בדרך זו
סופלקס בע"מ
יצרני עדשות מגע רכות וקשות, נושמות, ותמיסות לעדשות מגע
טל' 04-253949

אתכם ביד אחת
להצלחה... ושגשוג!
מכימיקוס מוצרי אופטיקה
רחוב לגרדיה 76, ת"א
טל' 304639, 301492, 395155,
03-397051, 300698

ליואל יפת
אתך לאורך כל הדרך
יוסי את יוסי
מסעדה כשרה בהשגחת הרבנות
רח האצ"ל 85 תל־אביב
טל' 373756

תקשורת טופז
התקנות מערכות אינטרקום, אזעקה, הגברה ואנטנות, סטראו ומערכות קשר טלפונים.

לתקשורת טופז
שאו ברכות חמות
והמשיכו בדרך זו
מאחלים מכל הלב
איתמר, רמי, שמעון
וצוות עובדי יורקום

לצבי פטל ותקשורת טופז
ברכותינו החמות
AATEC
אאטק (ישראל) בע"מ

להיטו אבן זהב
המשך עבודה פוריה
ויצמן תעשיות
אמסחר, מחסני עצים לבדים ועצים
הארג, אזור התעשיה נתניה
טל. 053-330894

לתקשורת טופז
מאחלים
המשך תנופה ופיתוח
בני את ישראל בע"מ
יבוא, שווק והפצה
מוצרי חשמל ואנטנות
רח' הרצל 6 הוד השרון
טל. 052-914325, 914207

לתקשורת טופז
המשך עבודה פוריה
סוכנויות אברבנל
שווק מוצרי חשמל בסיטונאות
טל. 03-776026

אלבקס וידאו בע"מ
מברכת את תקשורת טופז
להמשך שגשוג והצלחה

לרהיטי אבן זהב בע"מ
המשך עבודה פוריה
מאחל: רוזנברג יוסף דבקים, כימיקלים, צבעים, חומרי ניקוי ופוליטורה
רח' עמק יזרעאל 23 ת"א, טל' 621740

לתקשורת טופז
המשך שיתוף פעולה פורה
ספטר תקשורת בע"מ
מערכות אינטרקום
טל. 03-378281, 373846

לתקשורת טופז
מברכת עתיד בטוח
רחש בע"מ
סוכנות לביטוח

לרהיטי אבן זהב, לילי ובני!
אתכם לאורך כל הדרך
ברכות מכל צוות המשרד
אברהם רוזן סוכנות לבטוח
בורוכוב 5, רעננה
טל' 052-31380, 453365, 811922
FAX: 052-801624

דודי שמש להט
הרצליה, סוקולוב 21
טל. 052-84035

לדודי שמש להט
עלו והצליחו
טל סחר
יצור ושווק רכיבים
ודודי שמש וחשמל תקניים
טל' 03-347111

לידידינו
חיים ודודי שמש להט
בברכת עתיד בטוח
מאחלים
משה בהט ורומנו מרק
"הרצליה" - סוכנות לביטוח בע"מ
סוקולוב 36, הרצליה, טל' 052-82611-3

לחיים מדודי שמש להט
איחולים והמשך עבודה פוריה
מאחל **פירדוד** פלוס
ציוד למתקני מיזוג אוויר ודודי שמש
דרך בן צבי 35, ת"א
טל' 03-811090, 810068

מוצרי הבקבוק מזרחי משה
יצור הבויות, ייצור, יבוא, שווק בקבוקים וצנצנות לתמרוקים ותרופות, מכוניות ופלסטיק
רח' נחלון 39 ת"א
03-815151

למשה ושלמה!
המשך עבודה פוריה
מכריסטינה - זהבי יוסף
טל' 727891
ביאליק 61, רמת־גן

חשמל רבי בע"מ
בית מסחר לחומרי ומוצרי חשמל בסיטונות למפעלים, מוסדות, חשמלאים ויחידים
הירקון 42, בני ברק, טל' 03-705577
אספקה מהירה

למשה מזרחי
לרגל זכייתך, עלה והצלח
שמואל קסן ובנו בע"מ, סוכני מכס
מקווה ישראל 16 ת"א
טל. 626106

לחברת מוצרי הבקבוק
המשך שגשוג ועלייה
מברך:
שמעון פרג'ון

למושון ולחבי מוצרי הבקבוק
שפע ברכות
מאחל: צבי
אריאלקטריק בע"מ
אספקת ציוד למספרות
רח' קלישר 23 ת"א
טל. 658617

למשה ומוצרי הבקבוק!
עלו והצליחו
מברכים:
מ.מ חברה לסחר ושרותי הובלה
קויפמן 2, ת"א
טל' 683130